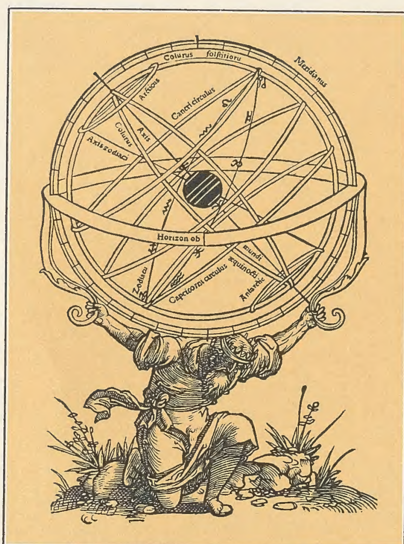

fol 5226

Saal D fol
167/92

Gessner C

LEA/S/T.

This has ... [illegible] ...
carefully ... references
There is a reference to the new world
in the appendix p. 19 & there are
almost certainly others.

YD

B8

Fine copy

Graesse III 67

With appendix (1554)

APPENDIX HISTORIAE Quadrupedum uiuiparorum & ouiparorum Conradi Gesneri Tigurini.

TIGURI EXCUDEBAT C. FROSCHOVERUS
ANNO SALUTIS M. D. LIIII.

AMPLISSIMO VIRO D. IOANNI STEIGERO, ILLVSTRIS REIP. BERNENSIS SENATORI ET PROVINCIAE SABAVDICAE QVAESTORI,

Conradus Gesnerus S. D. P.

PPENDICEM istam ad nostram Animalium historiam, STEIGERE clarißime, cum non multa quidem, sed rara & spectatu lectuq; digna, & quæ ab homine etiam occupato cum uoluptate inspici possent, continere iudicarem, te illi ueluti patronum & spectatorem præcipuum delegi. Spero autem te pro summa humanitate tua, & ueteris consuetudinis nostræ quæ nobis in Gallia olim intercessit recordatione, libentißime humanißimeq; hanc dedicationē accepturum. Quamuis enim ab illo tempore quo te adolescentem familiariter noui, & ingenij tui uirtutes semper approbaui, ad summos in patria honores euectus, uirtutum tuarum & rerum præsertim ciuilium, linguarumq; Latinæ & Gallicæ cognitionis merito, cum foris, hoc est in Sabaudica prouincia, quæ imperium uestrum agnoscit, tum domi magistratus aliquot magna cum laude gesseris, & nunc etiam in splendidißimo illustris Reip. uestræ loco uerseris, pristinam tamen humanitatem benignitatemq; tuam, nullo ut pleriq; solent morum fastu, nec ueterum amicorum & literarum contemptu permutasti. Quamobrem cum hancce ueluti syluam, aut theatrum potius, in quo uariæ & maxime peregrinæ animantes spectandæ exhiberentur, rem liberalem & liberalißimo uiro, qualis tu inter primos es, dignam mecum existimarem, eandem ad te primum mittendam, & magnifico nomini tuo perpetuum obseruationis ac amoris in te mei pignus & monumentum dedicādam, mihi constitui. Nam si reges & principes uel singula aliquando animalia peregrina, dono inter se mittunt: uel etiam partes duntaxat eorum, ut cornua fortaßis egregia & raritate sua pretiosa, te quoq; uirum magno & regio animo præditum, non unum nec pauca huiusmodi animalia, præsertim ab homine tui obseruantißimo missa, benigne & amanter admissurum mihi persuasi. Etsi enim ea uiua non sunt, diutius tamen quàm ulla bestia uiua apud homines ingenuos & eruditos, qui hæc ex nostris lucubrationibus cognoscere dignabuntur, superuictura sperauerim. Vale, & clarißimo doctißimoq; in Rep. uestra uiro D. Nicolao Zerchintæ, amicisq; reliquis plurimam meo nomine salutem dicito. Tiguri, duodecimo Calendas Martij, anno Domini M. D. LIIII.

AD LECTOREM.

OSTVLAT à me ratio & officium gratitudinis, humanißime Lector, ut per quos profecerim ingenue fatear, & beneficiorum mihi authores nominibus eorū honorifice cōmemoratis agnoscam. Quanquam illi eadem opera nō minus publice etiam & de cōmunibus literarū studijs bene meriti sunt, uiri planè digni quos boni & eruditi omnes, quibus hæc studia cordi sunt, perpetuo ament ac celebrent. A primo igitur Historiæ animalium nostræ ædito libro, peruenerunt ad me imagines aliquot, & historiæ simul quorundam, peregrinorum animalium (in quadrupedum genere. nam de cæteris in præsentia non dicam) quas communicarunt clarißimi uiri:

Vri & Bisonis, Vuolfgangus Lazius Viennensis medicus, historicus & à consilijs potentißimi Romanorum regis Ferdinandi &c.

Bouis feri Scotici, & Canum Scoticorum uel Britannicorum trium generum, uir genere nobilis & literarum cognitione nobilior Henricus à S. Claro metropolitanæ ecclesiæ Glasguensis in Scotia Decanus, per doctißimum uirum Ioannem Ferrerium Pedemontanum.

Tarandi & Vulpis crucigeræ, Valentinus Grauius Decimarius & Senator Fribergensis in Misnia.

Gazellæ siue Capreæ moschi, Ant. Musa Brasauolus illustrißimi Ferrariæ ducis medicus.

Musmonis & simiæ quam cynocephalum putamus, Theodorus Beza Burgundus uir nobilis & utriusq; linguæ professor doctißimus in clarißima Academia Lausannensi.

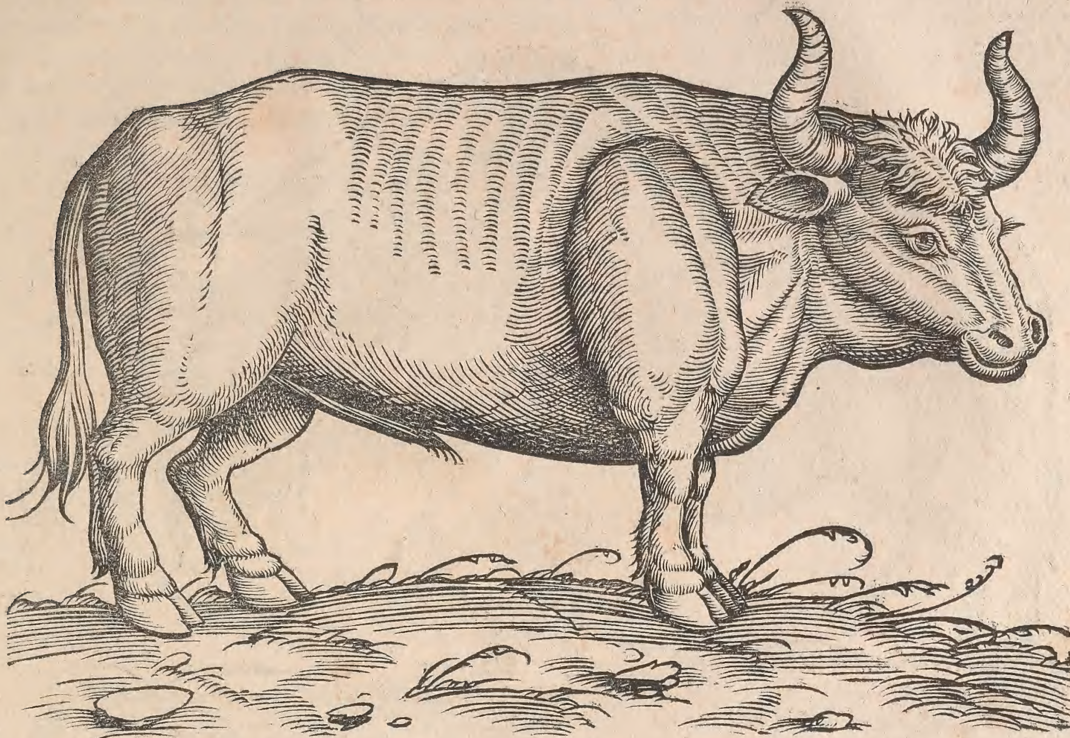
Damæ Plinij, Sciuri Getuli: & capitum bonasi, cerui palmati, strepsicerotis, Ioannes Caius Britannus medicus excellentißimus Londini in Anglia.

APPEN-

APPENDIX HISTORIAE QVADRVPEDVM VIVIPARORVM

CONRADI GESNERI.

DE VRO. Germanice Awerochs/ Vrochs. Polonice Tur.

AEC uri icon, & bisonis quæ proxime sequetur, ad uiuum redditæ sunt, ut Vuolfgangus Lazius nobis asseruit, cura nobilissimi doctissimiq; herois Sigismundi Liberi Baronis in Herberstain &c. qui etiam in suis rerum Moscouiticarum Commentarijs, de his duobus boum ferorum generibus ita scribit: In Lithuania reperitur bison, qui patrio nomine Suber (zubro Alberto) uocatur, Germanice Aurox. Vri etiam quos indigenæ Thur, Germani Bisontes uocant, in sola Mazouia reperiũtur. Vrus autem est forma bouis nigri, habet longiora cornua quàm bisons. Nec te moueat dictio Germanica, quæ urum bisontem uocat, & bisontem aurox. Nam ex Commentarijs Cæsaris habes, Germanos urorum cornibus pro insignioribus poculis quondam usos fuisse: quem usum etiam hodie Samogithæ obseruant. Vrorum porrò cornua, quæ etiam nostro tempore in quibusdam templis auro & argento exornata, ueluti rara quædam monimenta reperiuntur, & longitudine & colore à bisontis cornibus aliquanto breuioribus, poculisq; minime aptis, facile discernũtur. Hæc Sigismundus Liber. Idem hoc animal, quod ex eius sententia bisonem esse diximus, non aptè, scribit, Germanice aurox, id est urum bouẽ appellari, cum à bouis forma diuersus sit: urum uero, Germanice Wisent dictum, bouem forma referre ait. Sed hæc in tabula cum imaginibus horum animalium ab ipso (ni fallor) Viennæ ædita, ambigue scribuntur. mihi quidem utrunq; animal bubuli generis uidetur omnino: sed bison ex pictura propter iubas, barbam & magnitudinem & gibbum, etiam multò horribilior aspectu fera apparet. Huius ego opinioni interim acquiescam, donec aliquis rem certius aperiat. neq; dum enim affirmare omnino possum, quod illi uidetur, bouem cuius hic figuram dedimus, urum esse, cum altero quem subijciemus minor appareat: Cæsar autem uros magnitudine paulò infra elephantos esse scribat. quanquam Cæsar etiam in nonnullis quæ de Germaniæ feris scripsit, facile à peritis reprehendi potest. Sed neq; bouem illum ferum, cuius figura iam subijcietur, omnino bisonem uel bisontem esse asseruerim, cum nomẽ (ut ipse Sigismundus scribit) uri uulgo ei tribuatur, quanquã hoc conuenit quod ferè iubatus instar leonis, & insuper barbatus appareat, quantum pictura refert, quorum utrũq; bisoni Oppianus tribuit. Scoticus quidem bos ferus, cuius iconem uidebis inferius, iubatus est, & bison albus uel Scoticus uel Calydonius, meo quidem iudicio recte appellabitur, sed non simpliciter bison, quoniam barbatus non est. Porrò quæ ueteres ac recentiores de bisone tradiderint, leges libro I. Historiæ nostræ, pagina 143. in bo

um ſylueſtrium hiſtoria,(ubi etiam oſtendi ſcriptores aliquot urum,biſonem, bubalũ & bonaſum, confundere:) & de uro, eodem libro pagina 157.& rurſus in Paralipomenis pagina 1097. ubi bouẽ hîc pro biſone ex Sigiſmundi Liberi ſententia pictum, pro uro copioſius deſcripſi. Miſerat enim il lum tum temporis ad me doctiſſimus felicis memoriȩ uir Sebaſtianus Munſterus pro uro, ut etiam ipſe acceperat, quoniam ſic uulgò uocatur. Quod ſi quis utrunq; ex hiſce bubus Latine urum appellârit, minoris tantum & maioris, aut barbati iubatiue differentia adiecta, rectè illum facturum arbitror, quoniam biſonis aliud Latinum nomen non habemus.

BISON. Germanice Wiſent. De quo ea tantum cognouimus, quæ iam inter cætera de Vro ſcripta ſunt.

DE BISONE ALBO SCOTICO.

IN

N Scotia Calydoniæ syluæ olim dictæ nomen adhuc manet uulgare Callendar & Caldar, ea excurrit per Monteth & Erneuallem lōgo tractu ad Atholiam & Loquhabriam usq;. Gignere solet hæc sylua boues candidissimos in formam leonis iubam ferentes, cætera mansuetis simillimos, uerum adeò feros indomitosq; atq; humanum refugientes consortium, ut quas herbas arboresq; aut frutices humana contrectatas manu senserint, plurimos deinceps dies fugiant: capti autem arte quapiam (quod difficillimum est) mox paulò præ mœstitia moriantur. Quum uerò sese peti senserint, in obuium quęcunq; magno impetu irruentes eum prosternunt, non canes, non uenabula, nec ferrum ullum metuūt, Hector Boëthius in Descriptione regni Scotiæ. Et rursus, Huius autem animalis carnes esui iucundissimæ sunt, atq; in primis nobilitati gratæ, uerum cartilaginosæ. Cæterum quum tota olim sylua nasci ea solerent, in una tantum nunc eius parte reperiuntur, quæ Cummirnald appellatur, alijs gula humana ad internicionem redactis, Hæc ille. Mihi quidem genus hoc bouis uidetur rectè appellari posse Bison albus Scoticus uel Calydonius, eò quod leonis instar iubatus sit, ut de bisone Oppianus scribit; sed non etiam barbatus, ut bison simpliciter dictus eidem.

BONASI (ut conijcimus) CAPVT ad sceleton expressum.

ONASI historiam libro 1. descripsimus, pagina 145. inter boues syluestres, ubi picturam quoq; capitis eius & cornuum dedimus ab amico quodam missam. Sed quoniam præstantissimus medicus Io. Caius ex Anglia nuper figuram cornibus differentem misit, unà cum descriptione ad sceleton facta, hanc quoq; in commune proponere uolui. Mitto ad te (inquit in epistola ad me) caput uasti cuiusdam animalis, cui nudum os capitis unà cum ossibus, quæ cornua sustinebant, grauissimi ponderis sunt, & iustum ferè attollentis onus. Quorum curuatura ita se promittit, ut non rectà deorsum uergat, sed obliquè antrorsum. quod quia uideri nequit in facie prospiciente, curaui ut appareret in auertente in latus. Spacium frontis inter cornua, palm. Rom. trium est cum semisse. Longitudo cornuum, ped. 2. palm. trium, & digiti semissis est. In ambitu, ubi capiti iunguntur, pedis unius & palm. semissis sunt. Huius generis caput aliud Varuici in castello uidi, quo loco magni & robusti Guidonis, comitis olim Varuicensis, arma sunt. cuius cornuum ossibus si ipsa cornua addas, multo fierent longiora, & alia figura atq; curuatura. Eo in loco etiam uertebra colli eiusdem animalis est, tanta magnitudine, ut non nisi lōgitudine 3. pedū Rom. & 2. palm. cum semisse circundari possit. Aequè & ad id animal pertinere existimo omoplatam illam quæ uisitur catenis suspensa è porta septentrionali Couentriæ, cui ut nulla spina est, (si bene memini) ita lata est ima sua parte pedes 3. digitos 2. Longa ped. 4. palm. 2. Ambitus acetabuli quod armum excepit, ped. trium est, & palm. unius. Circundat os integrum, non nisi pedū undecim, palm.

unius longitudo & semissis. In sacello magni Guidonis, quod positum est non amplius 1000 pass. à Varuico oppido, suspenditur costa huius item animalis (ut ego quidem reor) cuius ambitus quo loco minima est, palm. trium est: Longitudo, sex pedũ cum dimidio. Sicca ea est, & in extima superficie cariosa, pendit tamen lib. 9. cum semisse. Ex uulgo pars, apri esse costam putant, à Guidone occisi; pars, uaccæ quæ prope Couentriam in fossa quadam commorabatur, multis infesta. Quæ posterior opinio ad uerum propius accedit puto, cum bonasi forsan esse possit. Vri esse dicere, uetant cornua recurua. Hæc forsan superuacua sunt, quod in libro tuo bonasi faciẽ depinxisti. tamen quia dubitauerim de animali hoc, uolui cogitandi materiam tibi ministrare, ut si forte alius animalis ossa essent, tu per otium nomen nobis aperires, Hæc ille: cuius coniecturis ipse etiam assentiar, donec aliquando fortassis aliquid certius exploratum nobis fuerit. Bonasum quidem boum ferorum omnium longè maximum ueteres faciunt. Huius enim pellis uel domum totam intexerit, (τὸ δέρμα αὐτοῦ καλύπτει ὅλον οἶκον. sed οἶκον hic domus partem accipio, cœnaculum uel cubiculum) propter capronas uisum impedientes nõ rectà sed oblique intuetur. color eius similis est terræ & locis in quibus moratur, & cornua gerit δὲ τὰ ἀντινεύοντα ἀλλήλοις μὴ βλάπτοντα, id est innoxia quod ad se inuicem conuertantur, ut in Coronide quadam Græci codicis manu scripti Aeliani de animalibus reperi. Hanc quidem coloris mutationẽ cum alij authores tarando adscribant, Aelianus aut quisquis hanc coronidem scripsit, bonaso non recte tribuere uidetur.

DE TARANDO, quem etiam ceruum Scythicum dixerim, Germanice Reyner/Rainger. Gallicè Rangier, uel Ranglier.

ARANDI eiusq; cornuum falsam imaginem, Tabulæ regionum Septentrionaliũ Olai Magni imitatione decepti, posuimus in libro de historia quadrupedum uiuiparorum, pagina 950. rangiferi nomine. dubitabam enim adhuc an tarandus idem rangifero esset, quod doctissimo uiro Ge. Agricolæ uidetur; cui ego nunc magis assentior, etsi tum quoq; nõ omnino negaui, sed dubitatione aliqua motus, quæ de tarando ueteres scripsère, in boum syluestrium historia conscripsi, pagina 156. & rursus seorsim quæ de rangifero recentiores, pagina 950. quo loco (sequente mox pagina) positum à nobis cornu, tarandi siue rangiferi non esse nunc certò scio, tum enim dubitabam. Cuius uerò animantis id sit, nisi alces est (quanquam differt ab eo cornu alces, quod aliâs ab amico quodam ad me missum in Alces historia posui) ignorare me ingenue fateor. Id uerò quod in præsentia damus animal, à Cl. V. Valentino Grauio ad nos missum, tarandũ siue rangiferum ad uiuum expressum esse non dubito. nam cornuum quoq; omnino similium effigiem doctissimus uir Benedictus Martinus Bernensis, qualia Bernæ in curia spectantur, nuper misit. His addam quæ de hoc animante Ge. Fabricius ad me scripsit. Tarandus (inquit) quem populi Septentrionales sua lingua Rehenschier nominãt, formam cerui habet, sed corpus robustius: colorem secundum anni tempus mutat, etiam pro locorum in quibus uixerit, uarietate, ut auctor Admirandorum scribit, siue Aristoteles ille sit, seu Trophilus. Arborum autem & locorum, & rerum quas attigerit uniuersarum, colorem imitari, nobis adhuc compertum non est. Eum autẽ quod anni temporibus mutet, inde colligitur, quod alij colore asini, alij cerui esse dicant. Pectus torosum, & uillis albis prominentibusq; densum atq; rigidum, crura pilosa, bifidæ concauæq; ungulæ, & mobiles, in cursu enim eas explicat. Ipse ad celeritatem expeditissimus: ita ut et summas niues calcet, non impressis altè uestigijs, & pernicitate insidiantia in uallibus animalia effugiat. Cornua gestat præalta, quæ statim à fronte ramis duobus latis mucronantur quasi in digitos: in medio ramulus ueluti internodium interiectus, inde rursus in ramos latos, digitorum expansorum specie mucronatos exeunt. Cornua sunt alba, uenulisq; longis distincta, differunt ab alces cornibus altitudine, à cerui latitudine: ab utrisq; colore & ramorum multitudine: quamuis aliter scribat Zieglerus Landauus. Currendo ea in tergum demittit. nam stanti frontem penè inferiores rami tegunt. His inferioribus concreta frigoribus flumina, ad potum capiẽdum rumpere fertur. Syluarum fructibus, et arborum musco uescitur. Latibula struit in montibus Septentrionalibus, et in Mosibergum, aliosq; montes Noruegiæ intensioribus frigoribus procedit. Capitur ab hominibus ad usus domesticos. nam ad conficienda itinera, domatur à cursoribus: ad opera rustica, ab agricolis. Infestatur ad prædam è multis animantibus. caro enim tarandi è ferinis illorum locorum optima & delicatissima. Inprimis autem infestos habet lupum, gulonem, & quod propter horrorem ululatus, uulgò **Feldgeschrey**, ab Olao propter feritatem **Grimklau** appellatur. Hoc animal ad prædam exit gregatim, lupo minus, maius uulpe, pilis nigris, maximè ferum, & tarando præ cæteris inimicum. Sigismundus Liber, qui de rebus Moscouiticis scripsit, ait apud Lappos ceruorum esse greges, ut apud nos boum, qui Noruegiorum lingua, Rhen uocentur, nostratibusq; ceruis esse aliquanto maiores: ijs Lappos uti equorum iumẽtorumq; uice, hoc modo. Vehiculo in scaphæ piscatoriæ formam facto, ceruos iungunt: in quo homo, ne citatiore animalis cursu excidat, pedibus alligatur. Lorum quo id gubernat, sinistra tenet, dextra baculum, quo uehiculi, si quam forte in partem plus æquo uergat, casum euersionémue sustinet. Tali curriculo se uiginti milliaria uno die confecisse ait, ceruumq; dimissum, ad consueta stabula nullo duce redijsse. In hãc ferè sententiam ille. Animal hoc natura congregabile & societatis est amans. nam armenta mille tarandorum in uastis illis syluis simul conspici ferunt. Quod fieri posse etiã uox Psalmi quinquagesimi testatur, in quo Asaphi ore loquitur Deus: Omnes bestiæ terræ meæ sunt, & armenta montium, in quibus numero millenario congregantur. Fœmellæ in hoc genere ramis carent, & lactis abundantia gentem alunt. Tarandos in Noruegia reperiri mercatores asserunt: in Suecia superiore, Olaus Magnus: in Lapponia, Sigismũdus Liber: in Polonia interdum, Agricola Ammonius. Superioribus annis bini, cum frenis, sellis, & phaleris Augustam Vindelicorum dicuntur adducti. Hæc diuersis temporibus, ex Alenpeciorum Fribergensium (qui illis in locis negotiantur) relatione, & ex adductis auctoribus, scripsit ad me uir humanitate & integritate præstans Valentinus Grauius, qui quoniam Reipub. negotijs atque Principis occupatus est, per me tibi significari uoluit. idem etiam picturam ad te mittit.

DE GAZELLA uel Caprea Moschi.

ANC effigiem tanquam animantis è quo moschus pretiosissimum odoramentum habetur, Antonius Musa Brasauolus ad nos misit. Id animal Italicè dici potest capriolo del muscò. Gallicè cheureul du musc. Germanicè **Bisemthierle oder Bisemreech**. cuius historiam iam dedimus libro 1. pagina 786. Petrus Bellonius in Memorabilibus peregrinationum suarum, libro 2. capite 51. (in capitis inscriptione) gazellam à priscis orygem dictam scribit. sed cum oryx sit unicornis, gazella bicornis, differre existimandæ sunt, quamuis utraq; caprarum syluestrium generis. Deinde gazellam describens: In arce Cairi (inquit) uidimus gazellas cicuratas, capreolis planè similes, rupicapræ magnitudine & colore; anteriore corporis par-

tè humili, poſteriore alta inſtar leporis. Lineam ſupra oculos nigram habent ut rupicapræ. Vocem ferè caprinam ædunt, ſed barba (arunco) carent. Pilus earum ruffus ad pallidum uergit, politus ac ſplendidus, in pectore & coxis albus, ut platycerotí. Cauda etiam inferius alba eſt, ſuperius Bætico colore, ad poplites uſq; demiſſa ut platyceroti. Currit & aſcẽdit multò facilius per mõtes quàm deſcendit, in planicie progreſſus ei uelox. Auriculas inſtar cerui erigit. Crura gracilia ſunt, pedes biſulci. Collum longum & gracile, ut rupicapræ. Cornua maris quàm fœminæ grandiora, planè recta niſi in mucrone modicè adunca eſſent, longiora quàm rupicapræ, lunæ (creſcentis) quadam effigie. Morari ſolent in planitie locis ſterilibus & aridis. Hæc ille. Cæterum hæc eius deſcriptio omnino non conuenit cum icone quam Braſauolus ad nos miſit, ut eam alterius feræ, axis fortaſſis, (quanquam diuerſa uidetur axis Bellonij, cauda ad poplites uſq; porrecta, de qua infrà mentio fiet) ſi modo ad uiuã aliquã expreſſa eſt, eſſe coniĳciã.

DE CERVO PALMATO.

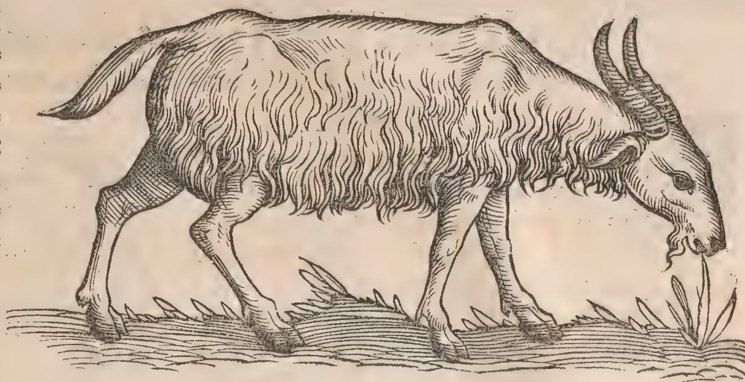
CAPVT hoc in Anglia depictũ, uidetur eſſe eius animalis, quod Iulius Capitolinus in hiſtoria ſua de tribus Gordianis ceruum palmatum ex argumento uocat. Si eius non ſunt, alicuius ſunt ex genere platycerotõ. Verum quod cornua hæc aut æquant aut ſuperãt & longitudine & craſſitudine ceruina, & latitudine excedunt platycerotis cornua, conſonum eſt corpus animalis cerui potius, quàm platycerotis ſimile eſſe, ut Io. Caius medicus Britannus ad nos ſcripſit. Noſtra quidem de ceruo palmato ſcripta, habentur libro I. pag. 356. Nunc poſtquam à Io. Caio hęc cornua ad me miſſa ſunt, cum illo potius ſenſerim.

DAMA PLINII.

HAEC icon damæ est eas ex caprarũ genere esse, indicat pilus, aruncus, figura corporis, atq; cornua, nisi quod his in aduersum adunca, cum cæteris in auersum acta sint. Capræ magnitudine est dama, & colore dorcadis, Ioan. Caius. Quæ nos de dama obseruauimus, leges libro primo pagina 334.

DE STREPSICEROTE.

N Creta (inquit Petrus Bellonius) præsertim in monte Ida, genus ouis reperitur, q̃d pastores strepsicerotem nominant: cui cornua non ut ouibus communibus reflexa, sed omnino recta erectaq; ut unicornis, spiris canaliculatis capreolorum instar intorta sunt: nec aliud à nostris ouibus differt, ne magnitudine quidem: & similiter ut nostræ gregarium est, & in magnis gregibus degit cuius figuram nos primi à nemine alio excerptã publicamus, Hæc ille.

Sed aliam strepsicerotis cornuum effigiem Io. Caius ex Anglia pictam ad nos misit, (cum descriptione eorundem) quam hîc adijcio. Strepsicerotis cornua (inquit) tam graphicè descripsit Plinius, ut lõgiore uerborum ambitu opus non sit. Ergo hoc tantum addam, ea esse intus caua, sed longa pedes Romanos duos, palmos tres, si recto ductu metiaris: si flexo pro natura cornuum, pedes tres integros. Crassa sunt ubi capiti cõmittuntur, digitos Rom. tres cum semisse. describuntur in ambitu pal. Rom. 2. & dimidio, eo ipso in loco. In summo, leuore quodam nigrescunt, cum in imo fusca magis & rugosa sint. Iam inde à primo ortu sensim gracilescunt, & tandem in acutum exeunt. Pendunt unà cum facie sicca per longitudinem dimidiata, lib. 7. uncias iij. & semissem. Facies, quæ adhuc superest iuncta cornibus, & frontis ceruicisq; pilus, loquuntur strepsicerotem animal esse magnitudine ferè ceruina, et pilo rufo ad instar ceruini. Sed an nare & figura corporis ceruina sit, ex facie nihil habeo certi dicere, cum nares diuturni temporis usu detritæ

sint, & facies eadem de caussa hinc inde glabra sit. Coniiceres tamen ex eo quod superest, eum propius accedere ad ceruum aut platycerotem. Hinc pictor ceruinas adiunxit nares strepsicerotis faciei. Aures tamen habes strepsicerotis, exiguas scilicet & breuiores quàm pro faciei magnitudine. Quod inter radices cornuum uides, pars colli est, Hæc Caius. Nostras de strepsicerote obseruationes protulimus libro 1. pagina 323.

DE MVSMONE, & alia simili fera: & Ouibus Hebridum & Orchadum.

ANC Musmonis effigiem ad uiuũ expressam, à Genuensi quodã mercatore acceptam Theodorus Beza nobis communicauit. uocant autem in Sardinia uulgò muflonem. Vide libro 1. de quadrupedibus nostro, pagina 934.

IDEM aũt proximũ musimoni uidetur animal, cuius Hector Boëthius in Descriptione regni Scotiæ meminit his uerbis: Hirthæ insulæ Hebridum postremæ adiacet alia quædam sed inhabitabilis insula. In ea animalia quædã sunt, ouibus forma haud dissimilia, cæterum fera, & quæ nisi indagine capi nequeant: pilos medio modo inter oues & capras ferentia, neq; molles ut ouium lanam, neq; ut caprarum duros. Nec alterius in ea generis ullum pecus uisitur.

OMNIVM Hebridum postrema insula est quæ Hirtha appellatur, polarem habens eleuationem sexaginta trium graduum. Nomen autẽ huic ab ouibus, quas prisca lingua hierth uocamus, inditum est. Siquidem oues fert uel maximos hircos altitudine exuperãtes, cornua bubulis crassitudine æqua, sed lõgitudine aliquanto etiam superantia, præterea caudas in terram usq; promissas habentes, Idem Boëthius. Germani herd gregem pecorum uocant, & hirt pastorem, & forsitan oues quoq; Hebridũ incolæ proxima Germanis (ni fallor) lingua utentes, eadem origine hierth nominãt, cui etiam Græcum nomẽ ἱερεῖα colludit. Sunt & aliæ oues syluestres diuersæ, de quibus scripsi partim in Oue B. pagina 875. partim in Musmonis historia. IN Orchadibus insulis oues penè omnes geminos, immò trigeminos pleræq; partus edunt, Hector Boëthius in Descriptione regni Scotiæ.

DE TRAGELAPHO.

RAGELAPHVS (cuius nomen Gallicum non habeo, inquit Bellonius) quod ad pilos ibicem refert, sed barba caret. Cornua ei caprinis similia, sed aliquanto retorta, sicut arieti, ea nũquam amittit. rostro, fronte & auriculis ouem refert, ut scroto etiam pendulo & admodum crasso. Crura eius albicant, ouillis similia. Cauda nigra, coxæ (femora) sub cauda albæ sunt. Pilos tam longos habet circa stomachum & colli prona supinaq; parte, ut barbatus uideatur. Pili etiam armorum (scapularũ) & pectoris longi & nigri sunt, cum duabus maculis cinereis (griseis) utrinq; ad ilia. Nares nigræ, rostrum albũ ut etiam totus uenter inferne. ¶ Docti quidã in Germania tragelaphum esse putant genus cerui, quod Germani appellant brandhirtz, de quo copiose scriptũ est nobis in primi Lib. Paralip. pag. 101.

DE CAPREA PLATYCEROTE & Hippelapho.

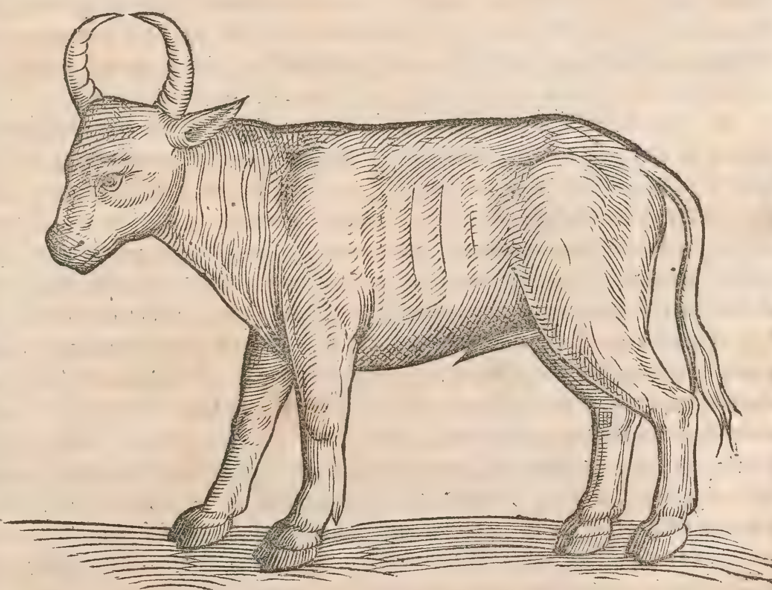

LATYCEROS, quam Græci hodie uulgò platogna uocant, Ariſtotelis prox uidetur, pro qua uoce interpretes damam reddunt. Accedit hoc animal ad corpulentiam cerui, maius capreolo, à quo colore etiam differt. Cornua ei præ cæteris antrorſum inclinant, quæ quotannis amittit. Color dorſi ſubflauus eſt, cum linea nigra per dorſum. Cauda longa uſq; ad poplites, ut in uitulo. Latera eius aliquando maculis albis diſtinguuntur, quas ſeneſcens perdit. Fœminæ etiam aliquando totæ albæ ſunt, ita ut capræ uideri poſſent, niſi pilo breuiore differrent. Cornua eius diuerſis in locis propter magnitudinem oſtentantur, ut illa quæ ſpectantur in aſcenſu arcis Ambauſij. Vbi etiam alterius beſtiæ huius generis effigies uidetur in lapide ſculpta, cui cornua uera (quæ animal uiuum geſtauerat) adiuncta ſunt. Hæc fortè beſtia fuerit quam Ariſtoteles Hippelaphum nominauit, quoniam barbam gerit ibicis inſtar. Sed quocunq; nomine uocetur, animal ſanè rarum & memorabile eſt, quod in Gallia aliquando cōſpectum fuiſſe, effigies eius publicè ſpectanda cum cornibus expoſita perſuadet, Bellonius. Ad hippelaphi hiſtoriam hoc quoq; pertinet, quod Franciſcus Galliarum rex equum habuit poſteriore corporis parte ceruina, natum (ut fertur) ex ceruo & equa. Sed hic cum cornibus caruerit, hippelaphus Ariſtotelis eſſe nō poteſt, Idem.

DE AXI.

N arce Cairi uidimus marem & fœminam animalis cuiuſdam peregrini, quod Axin Plinij eſſe conijcio, his ab eo uerbis deſcriptum: In India & feram nomine axin, hinnuli pelle, pluribus candidioribusq; maculis, ſacrā Libero patri. Hoc animal in utroq; ſexu cornibus carebat: & caudam longam ad poplites uſq; demittebat, ut damæ. Et ſanè primo aſpectu damas eſſe putabam: ſed mox quid à damis differrent animaduerti. Fœmina mare minor eſt. Tota eorum pellis maculis rotundis & albis uaria erat, in ſpatio coloris fului uel ſubflaui: camelopardalis contra in ſpatio albo maculas punicei coloris habet, per corpus diſperſas ſatis amplas. Vocem quàm ceruus clariorem & argutiorem (magis ſonoram) ædunt, Petrus Bellonius.

DE BVBALO Africano, longè diuerſo à bubalo recentiorum.

IDIMVS præterea (inquit idem) in Cairo paruū boue Africanum, forma corporis plena, parua, in ſe cōfercta, craſſa, ſed ſcitè expreſſa, hunc ſtatim bubalum ueterum Græcorum eſſe conieci, notis omnibus. Aduectus autem erat Cairū è regione Aſamię: quamuis in Africa quoq; reperiatur. Aetate iam prouectus erat, corporis mole ceruo inferior, ſed plenior & maior capreolo: mēbris omnibus tam ſcitè in ſe cō ferctis & compactis, ut iucundiſſimum ſui conſpectum præberet. Pilus etiam cum coloris ſubflaui eſſet, prę ſplendore politus uidebatur. idem ſub uentre magis ruffus eſt ad ſubflauum inclinans colorem quàm in dorſo, ubi ferè bæticus apparet. Pedes eius bubulis ſimiles ſunt, crura compacta & breuia. collum craſſum & breue, palearia uix modicè præ ſe ferens. Caput bouis, in quo cornua ab oſſe quodam eleuantur in uertice capitis, nigra, & ualde crenata, (cochées, Gallice. cæterum in Gazellæ cornibus deſcribendis facit ea in extremo parum eſſe crochues, id eſt adunca) ſicut in gazella: & arcuata inſtar lunæ creſcentis, quibus non admodum defendere ſe poſſet, eò quod mucrones introrſum uerſi ſe inuicem ſpectent. Auriculæ uaccinæ, ſcapulæ nonnihil eleuatæ & ualidæ. cauda ut camelopardali uſq; ad poplites extenditur, pilis nigris intecta duplò maioribus quàm ſetæ in cauda equi. Mugitus qui bouis, ſed minus

altus. In summa, si quis fingat uidere se bouem paruum, politum, (nitidum) bene compactum, fuluum & splendidum, cornibus instar Lunæ crescentis armatum, altis & supra caput erectis, ueram huius animantis formam conceperit. Cæterum bouis illius qui uulgò bubalus hodie uocatur, nomen antiquum ignorare me fateor: quamuis per Italiam, Græciam & Asiam, ita abundet, ut uix aliud animal frequentius occurrat, Petrus Bellonius. Ego de bubalo uulgò sic dicto, sententiam meam suo loco protuli in Boum historia: bubalum uerò siue bubalidem Græcorum, inter capreas retuli, multas ob causas, quas hîc repetere non libet, Libri 1. pagina 330.

¶ Nescio an idem quod Bellonius bubalum Africanũ uocauit animal sit, quod nuper quidam ex Italia rediens Florentiæ sibi uisum referebat, bouis Indici nomine, magnitudine iuuenci, colore flauo ferè ad ruffum inclinante, capite magno pro portione reliqui corporis, oblongo: cornibus non altis, rectis, modicè supra intortis quasi in spiras, parte circa lumbos multò humiliore. Sed fieri potest ut ille, cum obiter tantum spectârit, non rectè omnia meminerit.

DE MONOCEROTE.

DE Monocerote abũde tractaui Libro 1. pagina 781. & in Paralipomenis pagina 1103. ubi ex Nicolai Gerbelij descriptione, de cornu monocerotis quod in thesauro summi templi Argentorati seruatur mentionem feci. quæ cum legisset Io. Ferrerius Pedemontanus, ad nos scripsit, in tẽplo S. Dionysij prope Parisios esse monocerotis cornu unũ longum sex pedes, in quo omnia quæ ex Gerbelio in Paralipomenis nostris scripta sint, conspiciantur, & pondus, & color: sed magnitudine præstare Argentoratensi, etiã concauitate ferè ad unum pedẽ ab ea parte qua fronti animalis adhæret, hoc seipsum deprehendisse in æde S. Dionysij, & cornu ipsum quandiu uoluerit manibus cõtrectasse. Audio superiore anno (qui fuit à natiuitate Domini 1553. quum Vercellę à Gallis diriperentur, ex thesauro inde ablatum cornu monocerotis ingens, cuius pretium æstimaretur circiter octoginta mille ducatorum, ad regem Gallorum peruenisse.

Paulus Iouius de monocerote affirmat, animal esse pulli equini forma, colore cinereo, iubata ceruice, hircina barba, bicubitali cornu armatam frontẽ præferre, quod leuore (inquit) candoreq; eburneo, & pallidis distinctum spiris, ad obtundenda, hebetandaq; uenena mirificam potestatem habere dicitur. Cornu enim immisso & per lymphas circunducto fontes expiare perhibent, ut salubriter bibat si inde uirosæ bestiæ præpotarint. Id uiuo animali non detrahi, quum ullis insidijs intercipi nequeat. Cornu tamen sponte decisum in desertis reperiri, ut in ceruis accidere uidemus, qui ex senectæ uitijs renouante natura uetus cornu exuunt, uenantibusq; relinquunt. Hoc cornu regijs impositum mensis, toxica si qua sint epulis indita emisso statim admirabili sudore conuiuis prodere narrant. Ex his duo uidimus bicubitaliã, brachiali ferè crassitudine: primum Venetijs, quod postea Senatus Solymano Turcarum imperatori dono misit; alterum pari propè magnitudine, sed præcisa cuspide argenteæ basi insertum: quod Clemens pontifex Massiliam profectus pro insigni munere ad Franciscum regem detulit. Cæterum de ui tantæ dotis in hac animãte nihil plus affirmauerim, quàm quod euulgata fama credentibus suadet.

¶ Petrus Bellonius scribit compertum sibi esse pro monocerotis cornu interdum uẽdi dentem animalis cuiusdam (de dent de Rohart. ego quod animal hac uoce significetur non intelligo, ut neque ullus Gallorũ qui apud nos degunt) & sic quoq; adulteratum nõnunquam uendi fragmentum paruum trecentis ducatis. Quòd si etiam uerum cornu fuerit, nõ tamen illud uidetur de eo animali esse, quod ueteres monocerotis nomine descripserunt, præsertim Aelianus qui solus mirabilẽ hanc uim contra uenena & grauissimos quosdam morbos ei adscribit. is enim non album, ut nostrum uidetur, hoc cornu facit, sed extrinsecus puniceum, interius album, intima & media parte nigrum. Quin tamen uerè de uiua aliqua fera (& illa quoq; unicorni) nostrum quoq; sumptum sit, negari nõ potest. Inueniuntur enim circiter uiginti integra, & totidem forte fracta in Europa nostra. è quibus duo ostenduntur in thesauro ædis S. Marci Venetijs (alterum nuper à Venetis imperatori Turcarum dono missum audio) utrumq; sesquicubiti lõgitudine, altera parte extrema crassiore, tenuiore altera. ea quæ crassior est, non excedit trium pollicũ iustorum crassitiem, quæ etiã asini Indici cornu tribuitur, sed reliquæ eiusdem notæ desunt. Scio etiam id quod rex Angliæ possidet in spiras retortum esse, sicut illud quod in æde S. Dionysij (prope Parisios) habetur, quo nullum maius uisum arbitrantur. Et sanè nihil unquam circa animalia maiore quàm hoc cornu celebratione dignius uidi. Res naturæ non artis est, in qua notæ omnes quæ uerum animãtis cornu requirit, inueniuntur. Et quoniam aliquatenus cauum est, (ultra pedis mensuram, qua exit à capite, & osse ab eodem nascente comprehenditur,) coniicio id nunquam decidere, ut neq; gazellæ, rupicapræ & ibicis cornua decidunt, eadem in dama, ceruo, capreolo, & camelopardali decidua. Lõgitudo ea ut uix procerissimus aliquis eius summitatem attingat. æquat enim septem magnos pedes. Libras tredecim cum triente appendit: cum simpliciter manu ponderatum multò grauius appareat. Figura planè cereum (duplicatum & intortum in se) refert, ab una parte crassior & paulatim uersus mucronem se attenuans. crassissima pars manu claudi non potest. diameter digitorum quinq; est. circunferentia, si filo metiaris, dodrans cum tribus digitis. Pars quæ capiti committitur nonnihil asperitatis habet:

cætera

cætera politæ læuitatis. Spirarum canaliculi læues & non profundi sunt; similes ferè intortis limacum anfractibus uel periclymeni circa aliquod lignum reuolutionibus. Progrediuntur autem à dextra sinistrorsum ab initio cornu ad finem usq;. Color non omnino albus est, longo tempore nonnihil obscuratus. Cæterum ex ipso pondere facile est coniicere, animal ipsum quod tantum suo capite onus gerat, mole corporis uel grandi boue inferius esse non oportere.

DE CANIBVS SCOTICIS TRIVM GENERVM.

CANIS SCOTICVS Venaticus, quem Scoti uocant ane grew Hownd, id est canem Græcum.

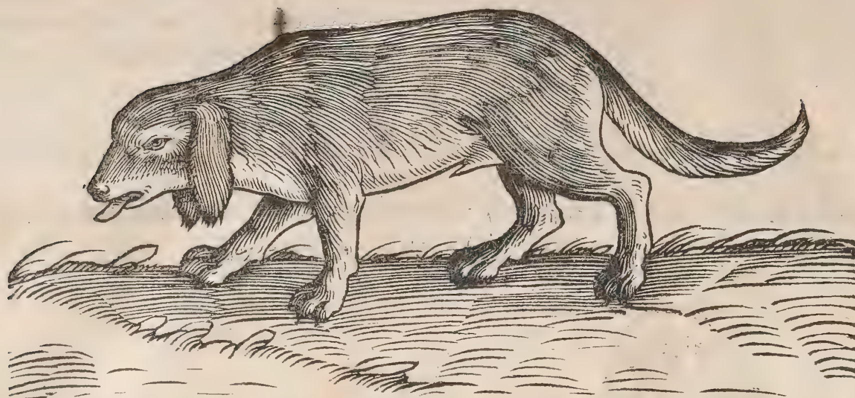

CANIS SCOTICVS SAGAX, uulgò dictus ane Rache. Germanice dici potest, Ein Schottischer Wasserhund.

CANIS SCOTICVS furum deprehensor, Scotis uocatus ane Schluth hownd. Germanice Schlatthund uocari potest.

SVNT apud Scotos præter uulgares domesticosq; tria canum genera, quæ alibi nusquã (ut opinor) terrarum inuenias: unum genus uenaticum est (ane grew hownd) cum celerrimum, tum audacissimum: nec modo in feras, sed in hostes etiam latronesq;: præsertim si dominum ductoremue iniuria affici cernat, aut in eos concitetur. Alterũ (ane rache)

est odorisequorum, feras, aues, immò & pisces quoque inter saxa latentes odoratu inuestigantium. Tertium genus (ane sluth hownd) est haud maius odorisequis: sed ut plurimum ruffum nigris inspersum maculis, aut nigrum ruffis. Tanta uerò his sagacitas inest, ut fures furtoque ablata persequantur, & deprehensos continuo inuadãt. Quod si fur, quò fallat, fluuium traiecerit, quo loco fluuium ingressus est & ipsi se præcipitant, & in aduersam deuenientes ripam in gyrum circunquaque procurrere non cessant, donec odoratu uestigia assequuti sunt. Id minus uerum uideri possit, nisi uulgaris eorum esset usus Scotis Anglisque in confinibus, ubi ex mutua agrorum prædatione multi sibi uictum quærere consueuerunt. Quod si quis pacis tempore dum sibi ablatum quispiam cane indagatore persequitur, uel etiam in secretiora cubicula cani ingressum deneget, is planè pro fure habetur, Hector Boëthius in Descriptione regni Scotici.

DE LVPO AVREO.

GENVS quoddam lupi minoris in Cilicia & passim in Asia reperitur, qui aufert & furatur omne genus uasorum, uestium & supellectilis, quod inuenerit, eorum qui in agris æstate dormiunt. Bestia hæc inter lupum & canem est, cuius multi authores ueteres Græci & Arabes meminerunt. Græci uulgò squilachi (σκύλακος nimirum, à canis similitudine, unde plurale σκύλακι) nominant. Et uideri potest hic esse quem Græci authores chryseon, id est aureum lupum appellarunt. Est is quidem adeò rapax & insidiosus, ut noctu ad homines usque dormientes accedat, & quæ circa ipsos inuenerit auferat, ut pileos, ocreas, frenos, calceos & alia. Magnitudine parum infra lupum est. noctu inclusus instar canis latrat. Nunquam solus uagatur, sed semper gregarius, ita ut aliquando circiter ducenti in unum gregem conueniant. nec quicquam his feris in Cilicia frequentius. Gregatim euntes, ululare solent unus post alterum, ut canes aliquando faciunt. Quod nisi canes obstarent, ingrederentur etiam in uicos. Color pellis perpulcher & flauus est, eas incolæ paratas ad uestimenta magno pretio uendunt, Petrus Bellonius. Ego libro primo in Hyænæ historia hanc feram ex Alberto Papionẽ nominaui, pagina 630. & ex Andrea Bellunensi dabha uel dahab. Auicenna libro 3. fen 2. tractatu 2. cap. 11. podagricos utiliter insessuros scribit in decoctione aldabha & uulpis. quod quidem remedium Galenus scribit de hyæna & uulpe in oleo decoctis. Quare cum & remedium conueniat, & alia plura quæ de hyæna traduntur hîc non repetenda, hoc potius animal, quàm ciuettam, hyænam ueterum esse sentire pergam, donec certius aliquid adferatur: quod etsi fore non puto, libet tamen experiri & ingenia eruditorum excitare. De ciuetta, quam Bellonius hyænam arbitratur, scribemus infra.

DE PAPIONE simiarum generis.

HYAENAM proximè scripsi à quibusdã, ut Alberto, papionem uocari. unde mihi in mẽtem uenit hîc statim de altera eiusdem apud aliquos nominis bestia agere, quam omnino simiarum generis esse apparet. Ego figuram eius haud scio quàm probè expressam, in charta quadam publicata reperi, cum Germanica descriptione huiusmodi: Hoc animal papio (pauyon Germanicè scribitur) à frequente populo spectatum Augustæ Vindelicorum, anno Salutis 1551. in magnis Indiæ solitudinibus, & rarò quidem reperitur. Vescitur malis, pyris, & alijs arborum fructibus, apud nos etiam pane. in potu uinum amat. Esuriens conscendit arbores, easque concutit ut fructus decidant. Quod si elephantum sub arbore uiderit, nihil curat: alia uerò animalia cum ferre non possit, omnibus modis repellere conatur. Natura alacre est, & præcipuè cum mulieres uiderit (ad libidinem pronum) alacritatem suam ostendit. Digitos in pedibus quatuor humanæ manus digitis similes habet. Fœmina in hoc genere semper geminos parere solet, marem simul & fœmi-

fœminam, Hæc ad uerbum ex charta Germanica reddidimus. Quòd ſi ea quam dedimus icon bene & ad uiuum expreſſa eſſet, ex ipſa ſanè animalis ſpecie ARCTOPITHECVM aliquis eſſe aut dici poſſe coniecerit, quod nomen apud Nicephorum Calliſtum tantum reperio, ut mox recitabo.

DE SIMIARVM generibus diuerſis, Aegopitheco, Arctopitheco, Leontopitheco, Cynocephalo, Pane, Satyro, Sphinge, ex Nicephori Calliſti hiſtoria.

SVB æquinoctiali ad Orientem & Meridiem eſt qui dicitur AEGOPITHECVS, ſimia quædam. Plurima enim ſunt ſimiarum genera, ARCTOPITHECI ſcilicet, LEONTOPITHECI, & CYNOCEPHALI, & aliæ alijs multarum animantium ſpeciebus, ſimiarum forma permiſta. Quarum permultæ etiam ad nos perlatæ, hoc manifeſtò declarant. Ex quibus etiam eſt is qui dicitur PAN, capite, uultu, & cornibus caprã referens, & ab ilibus item deorſum uerſum caprinis pedibus inſiſtens, uentre autem, pectore & manibus mera ſimia: qualem Indorum Rex Cõſtantio miſit. Quod ſanè animal ad tempus aliquod, quum ferretur in cauea propter ferocitatem incluſum, uixit. Vbi uerò mortuum eſt, aromatibus condierunt exenteratum, qui ferebant, & inſolitæ formæ oſtentandæ gratia Conſtantinopolim ſeruatum pertulerunt. Videntur autem mihi animal hoc olim uidiſſe Græci, & inſolentia aſpectus exterriti deum ſibi conſtituiſſe: quum ſolenne hoc illis eſſet, ut quæ fidem excellerent, ea in Deos referrent. Id quod in SATYRO quoq; ab eis eſt factum, qui & ipſe ſimia eſt, facie rubra, ad motum facilis, & caudam habens. Quin & SPHINX ex genere ſimiarum eſt: cuius reliquum corpus ut aliarum ſimiarum hirſutum eſt, pectus autem ad collum uſq; glabrũ. Mammas porrò mulieris habet, totumq; corpus, qua nudum eſt, rubra quædam & tenuis milij ſpecie eminentia in orbem circundat, & multum decoris atque gratiæ colori, qui in medio humanus eſt, conciliat. facies pluſculum rotunda & acuta eſt, & ad muliebrem inclinans formam. Vox itidem prorſus humana, ſed non articulata, celeriter cum quadam quaſi indignatione & dolore obſcurum quiddam uociferãti ſimilis: grauior autem eſt & moleſtior, ſi ea acuatur. Ipſum porrò animal ferum admodum eſt, aſtutum & maleuolum, neq; adeò facilè domatur. Hoc antiquitus mihi uidetur Thebas Bœotiæ eſſe apportatum: & quum fortè in quoſdam, qui ad ſpectaculum eius confluxerant, inſiluiſſet, & uultus eorum unguibus deformaſſet, nõ ferentem Oedipum ciuium ſuorum contumeliam, feram interemiſſe, & nomen inde illuſtre retuliſſe. Cæterum fabulæ Oedipo fortitudinis laudem adornantes, alas beluæ iſti affingunt, quod celeriter in obuios inuolaret. Eædem illi pectus mulieris & corpus leonis accommodant, illud propter nuditatis commoditatem & muliebris formæ ſimilitudinem, hoc propter ferocitatem, & quod pluri-

mum quatuor insistat pedibus. Sermonem quoq; ei figmentum tribuit, quod uox eius humanæ cõformis esset: tribuit & ænigmata, quod obscura & non intellecta uociferaretur. Neq; hoc mirũ est, nam & multa alia Græci fabulis fingendis mutare consueuerunt.

DE CYNOCEPHALO.

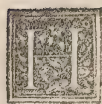
AEC est figura ad uiuũ expressa simiæ cuiusdam, quam Theodorus Beza ad nos misit, qui uiuam sibi talem Lutetiæ uisam ait, Tartarinum uulgò dictam. Ego (inquit) ex cynocephalorum genere esse arbitror, quod uel ex pudendo natura circunciso (nam cynocephalum circuncisum gigni author est Orus) animaduerti potest. Magnitudo est ut canis leporarij. bipes plerunque obambulat, & uocem penè articulatam habet. Videtur & hoc conuenire, quod legimus cynocephalos simijs maiores esse, minus erectos, rostro longiore, ferè canino. Caudas quidem alia etiam simiarum genera habent. Tartarini uocabulum haud scio an à Tartaria factum sit, quod ex ea regione forsitan primum aduectus sit. Hæc scripseram, cum in Petri Bellonij de eadem hac bestia scriptum incidi. SIMIAE (inquit) quoddam genus Galli tartaretum uel tartarinum, & in alijs locis magot nominant, uidetur autem eadem esse quæ ab alijs populis maimon appellatur, & Aristoteli simia porcaria. Sunt tamen qui tartaretum simiam ab illa quæ magot uel maimon dicitur, diuersam esse defendant.

DE BELLVIS humanæ formæ in Noruegia, quarum historia si uera est, Satyrorum historiæ subiungi potest.

INIS nunc imponendus esset his quæ de regni Scotici descriptione memorauimus, nisi unius rei nouitas properantem remoraretur calamum: quam nuper accepimus referentibus probissimis uiris ab Iacobo quarto Scotorum rege ad Galliarum regem oratoribus missis: quorum facile princeps Iacobus Ogiluius gymnasij Aberdonensis gratissimus alumnus. Hi ascenso mari repente exorta procellosa tempestate per transuersum in Noruegiam pulsi, quum in litus egressi essent, non ita longè in montibus, homines ut apparebat uillosos ac quales uulgò pingunt syluestres appellatos discurrere uidentes, portento constitère attoniti. Mox ab incolis edocti sunt, belluas eas esse humana effigie mutas, uerùm homines insigni persequentes odio. Cæterum per lucem adeò metuentes ut nec in aspectum quidem hominis subire audeant: per noctem autem grassantes, uillas gregatim inuadere, nisi eas disterrentes canes arceant, ad quorum latratum statim effugiunt. Quod si per noctem canis absit, effractis foribus, ædes irruentes, cum tenebræ reuerentiam humani oris occultent, quicquid in ea est occidere ac deuorare. Sunt enim tam immani corporis robore, ut mediocris magnitudinis arbores manibus euellant radicitus: quibus auulsis ramis, inter se depugnant. Quare exterriti legati, factis per noctem ingentibus ignibus, ac uigilijs dispositis, ubi nulla accepta noxa illuxisset, postridie immania linquentes litora, cursum unde disiecti erant læti repetierunt, Hector Boëthius.

DE CRICETO, ut Albertus nominat, (de quo plura leges lib. 1. historiæ anim. pag. 836.) Germani hamester uocant.

AMESTER animal est agreste (ut Ge. Fabricius in epistola ad me scripsit) sub terra habitans, apud nos non ignotũ, colore uario, ut ex descriptione doctissimi uiri Geor. Agricolę licet cognoscere. Ventre nõ cãdido, quod initio auctore Alberto posuisti, sed potius nigerrimo. In posteriores pedes cũ erigitur, colore & habitu ursum refert. Quæ caussa fortasse est, ut aliqui putarint idem hoc esse animal cum eo, quod ἀρκτομυῶ uocarunt Palæstini. Dentes habet in anterioris

anterioris oris ima supremaq; parte binos, prominẽtes & acutos: malas laxas & amplas, ambas exportando importandoq; replet: ambabus mandit, unde nostris de homine uorace sermo ortus est, Er frißt wie ein hamster, de eo qui ambabus malis expletis uorat, quo uicio Stasimus seruus in Trinummo Plauti notatur. Cum terram effodit, primum anterioribus pedibus (quos talpæ similes habet breuitate, sed minus latos) eam retrahit, longius progressus, ore exportat. Cuniculos ad antrum plures agit cubiti profunditate, sed admodum angustos, sicut laterum pilos itu redituq; atterat: antrum intus extendit ad capienda frumenta. Angustia cuniculorum & multitudo, partim contra animalium insidias apta est, partim ad effugium: interior uero amplitudo, & domicilium præbet & horreum. Cuniculi etiam obliquè fossi, & in alios incidentes efficiunt, ut latibulũ eius, si quis perfodiat terram, difficilius inueniat. Messis tempore, grana omnis generis frumẽti importat: neq; minus in colligendo industrius, quàm in eligendo cõseruandoq; est astutus. optima enim reponit, & ne sub terra excrescentia minus durent, fibras & capillamenta granorum omnium arrodit, interdum stipulas gramenq; colligit. Congestis granis hians incubare fertur, ut auarus indormit saccis, qui in Satyra reprehenditur. Somno pinguescit, ut glires, ut cuniculi. Terra ante cuniculos eruta, non tumuli modo assurgit, ut talparum tumuli: sed ut agger dilatatur, idq; propter cauernarũ multitudinem aptius est. Ea tamen cauerna è qua plerunq; exit, semita proditur, & in aditu nihil impedimenti habet, reliquæ terra superius ingesta, sunt tectiores: quas cum aperire uult, auersus egreditur. Vnum antrum mas & fœmella simul habitant: edito fœtu pristinum relinquunt, & nouum fodiunt domicilium. In masculo hoc infidelitatis inest, quod paratis intus copijs, fœmellam excludit: quæ perfidiam fraude ulciscitur. nam propinquam aliquam occupans cauernam, cõgestis frumentis, non sentiente masculo, ex altera parte pariter fruitur. Adeò natura mirabiliter prospexit omniũ inopiæ: nec aliter inter homines plerią; quod equitate nequeunt, fraude impetrãt. Venit hoc quoq; in sermonem uulgi, ut hominem parum fidũ & suorum non studiosum appellet, Ein vngetreuen hamster. Cantillant puellæ rusticanæ de hoc carmen non illepidum, quod Iambicis quaternarijs conatus sum exprimere.

Hamester ipse cum sua
Prudens catusq; coniuge,
Stipat profundum pluribus
Per tempus antrum frugibus.
Positq; solus ut frui,
Lectis aceruis hordei
Auarus, antro credulam
Extrudit arte coniugem.
Serua, inquit, exiens foras,
Cœli serena & pluuias.
At perfidus multiplices
Opponit intus obices.

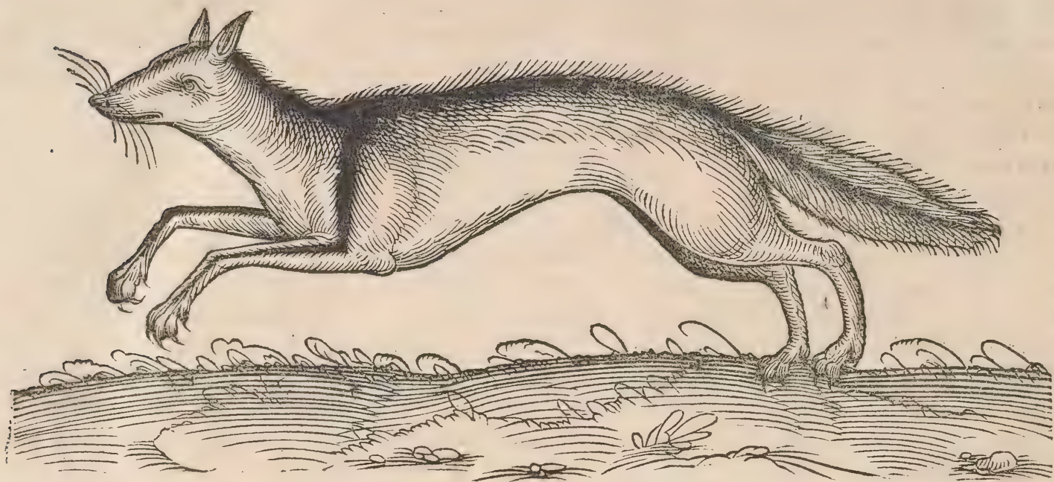
Sed fœminis quis insitam
Vincat dolis astutiam?
Nouum parans cuniculum
Furatur omne triticum.
Egens maritus perfidam
Quærit per antra coniugem,
Ne se repellat blandulis
Demulcet inuentam sonis.
Illi esse iam communia
Seruata dum sinit bona,
Rursus fruuntur mutuis
Antris, cibis, amplexibus.

Vescitur hoc animal frumento omnis generis: & si domi alatur, pane ac carnibus: in agro etiam mures uenatur. Cibum cum capit, in pedes priores erigitur. Pedibus prioribus caput, aures, os demulcere solet: quod & sciurus & feles, & inter amphibia castor quoq; facit. Quamuis autem corpore exiguum sit, natura tamen est pugnax & temerarium. Lacessitum quidquid ore gestat, pulsatis utroque pede malis, subitò egerit, rectà hostem inuadens, spiritu oris & assultu proteruum ac minax. Vnde rursus nostri de eo, qui iracundus est, & ore immanitatem spirat, dicere consueuerunt: Du sprüest wie ein Hamster. Nec terretur facile, etiamsi uiribus impar ei sit, quem petit. Quamobrem alij etiam prouerbio locum dedit, ut nostri hominem insanè temerarium uocẽt, Ein tollen Hamster. Acrius resistentem, fugit: fugientem, cursu insequitur. Vidi ipse, cum equum assultando, naribus corripuisset, nõ prius morsu dimisisse, quàm ferro occideretur. Tollitur uarijs modis. Nam aut infusa calida expellitur, uel intus suffocatur, aut ligone rutróue effossus occiditur: aut à canibus, interdum à uulpe eruitur, læditurue: aut decipula pondere superius imposito opprimitur, aut uiuus deniq; arte capitur, idq; noctis tempore, cum ad prædã egreditur, interdiu enim plerunq; latet. Ante cauernam usitatam, quæ (ut dixi) tritu semitæ deprehenditur, olla, quæ campi æquet planiciem, terræ infoditur. Fundo ollæ terra duorum digitorum altitudine inijcitur, desuper circumquaque tegens ollam imponitur lapis. Is eleuatur ligno, ad quod panis frustum infra alligatur. Inter ollæ & cauernæ spacium, micæ panis sparguntur, quas persequens & in ollam insiliens, ligno cedente capitur. Captus reliquorum more animalium, cibũ non attingit. Si lapis coctilis, quales sunt quibus pauimenta sternuntur, aut è quibus imbrices fiunt, ollę fuerit impositus, captum animal sit, nec ne, ex humore lapidis mane cognoscitur: etenim spiritus animalis inclusi & sæuientis, propter raritatem penetrans, lapidem humectat. Hamestri pellis maximè durabilis: ex ijs talare quoddam & uarium pallium fit, quo in Misena et Silesia admodum honorato mulieres utuntur, nigri rutiliq; coloris, cum latis ex lutræ pellibus fimbrijs. Eiusmodi palliũ ferè æstimatur quindecim aut uiginti aureorum Rhenensium precio, nam factas è panno tres quatuórue uestes diuturnitate superat. In Turingia & Misena hoc animal frequens est, non omnibus tamen in locis: in Turingia eo abundas

totus tractus Erfurdanus, & Salcensis: in Misena, Lipsensis & Pegensis ager, uberrima & fertilissima utriusq; regionis loca. In Lusatia circa Radeburgum, è satis panici effoditur, Mulbergi ad Albim in uinetis reperitur, nam maturis quoq; uuis uescitur. Hamestrum nostri uiuum in olla clausa cremare ad equorum medicinas solent.

VVLPES.

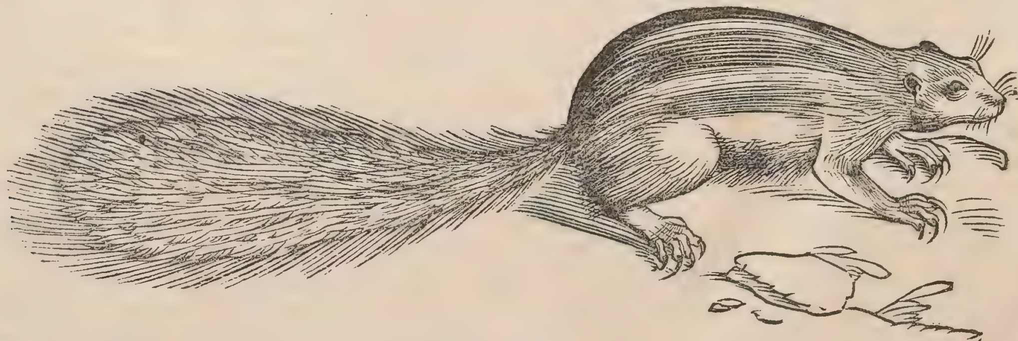
Figura hæc est uulpis crucigeræ.

VVLPIVM magnæ sunt in coloribus differentiæ. Vnum genus notissimum, quod in regionibus frigidis nobilius coloratur. nam in ijs, quæ ad meridiem & occasum pertinent plagis, colore est cinereo, & quasi lupino, & pilos fluxos habet, ut in Italia & Hispania. Hoc genus apud nos duobus nominibus, propter gutturis uarietatem, distinguitur. nam Köler appellantur, quibus guttur quasi carbonum puluere cõspersum, in albo uidelicet nigricans. Rursus Birckfuchse, qui candido sunt gutture, quod quo magis candet, eo est pretiosius. Alterum genus est, primo simile, sed nota insigni differens. nam ab ore per caput, tergum, caudam recta nigri coloris linea ducitur: tum per reliquum corpus & pedes anteriores, transuersa: ita ut utraque crucis exprimat similitudinem, unde & nomẽ illis est Kreützfuchse, quasi crucigeræ. Gutture hoc genus nigriore est, & ex alijs ad nos importatur regionibus. Tertium genus est, quod colorem isatidis uel guadi, aut cœli sereni refert, Blauwfuchse, qui color & equis nomen indidit, Blauwschimmel: sed is color in uulpibus multò dilutior. Vulpes pili rutili capiuntur apud nos, Brandfuchse: candidi, ut & cerui & ursi candidi, in Suetia & Noruegia, licet rarius: nigri, in Vuolocha, ut auctor est Sigismundus Liber. Crucigeræ uulpis picturam, beneficio Valentini Grauij, uiri tui amantissimi accipis, qui etiam bonam huius descriptionis partẽ mihi suggessit. Scripti sunt libri duo lingua Saxonica de uulpe Reineca, ut auctor appellauit, ingeniosum admodum & præclarum figmẽtum, in quo artes aulicæ multiplices, & fraudulẽtorum hominum actiones astutæ sunt expressæ fabulis animantium. Vulpes autem improbissima, nulli uerè amica & ex animo beneuola, omnibus humana & affabilis, cum omnes fallat & euertat, primum tamen locum dignitatis atq; bonorum obtinet. Quæ omnia Georg. Fabricius ad nos perscripsit.

Ad Vuagam fluuium in Moscouia capiuntur uulpes nigræ & coloris cinericei. nigræ quidem etiam in Vstyug prouincia abundant, Sigismundus Liber.

DE SCIVRO GETVLO.

SCIVRVS Getulus coloris eſt mixti ex ruſo & nigro, ab armis ad caudã per latera & dorſum albæ fuſcæq; lineæ, alternatim certis diſtinctæ interuallis decentiſsime depingunt. Idem aliquibus ſit in colore ex albo & nigro. uenter illi cœruleum colorẽ imitatur in albo poſitum. Paulò minor is eſt uulgari ſciuro. nec aures extantes habet ut ille, ſed depreſſas magis & ferè capiti æquas, orbiculares, & per cutis ſuperficiem deductas in longum. Caput, ranæ ferè eſt. Cætera ſimilis uulgari ſciuro. Nam figura corporis eadem, eadem natura pili, mos idem, & uiuendi ratio. Cauda ſe contegit more cæterorum ſciurorum, Io. Caius in epiſtola ad me data unà cum figura animalis.

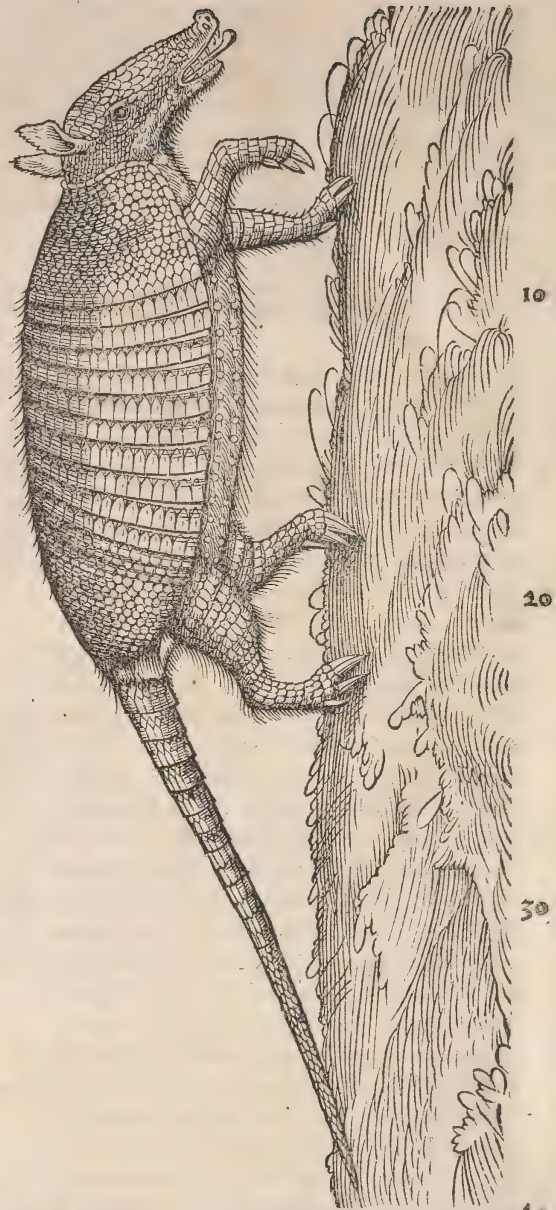
DE CVNICVLO uel PORCELLO Indico.

ANIMAL cuius hæc effigies eſt, primum à nobili quodam uiro amico meo Lutetia miſſum accepi: cuius quidem corporis partes deſcribi nõ eſt neceſſe, cum ex pictura ſatis manifeſta ſit. Magnitudo eſt cuniculi communis, ſed breuiore corpore, & pleniore præſertim in eo quod è Gallia accepi. nam binos poſtea, marem & fœminam, doctiſſimus in illuſtri Fuggerorum familia medicus Io. Henricus Munzingerus ad me miſit Auguſta Vindelicorum, minores & tenuiores. Auriculæ eis humiles, ſubrotundæ, & glabræ ferè: crura breuia, digiti ſeni anterius, quini poſterius. dẽtes ut in muribus, cauda nulla. color alijs alius. Vidi ego totos candidos, & totos ruffos, & utroq; diſtinctum qualem hîc pinximus. Vox nonnihil ad porcellorum uocem accedit. Veſcuntur omne genus herbis & fructibus, pane, auena. Sunt qui etiam aquam eis apponant. ego abſque potu aliquot multis iam menſibus nutrio, ſed plerunq; fructus humidos, eorumq; cortices (ut pomorum, raporum) & reiectamenta eis exhibeo. Sed Munzingeri quoq; noſtri de illorum natura ad me ſcriptum non omittendum duxi. Mas unus (inquit) ad fœturam fœmellis pluribus (ſeptenis uel nouenis plerunq;) ſatisfacit: fiuntq; ſic fœcundiores. ſin uerò unicam tantum ſortiatur fœmellam, ſalacitate nimia ad aborſum interdum irritat. Aiunt ante ſexageſimum à conceptu diem non parere. Nos nuper octonos natos in urbe noſtra conſpeximus, è quibus tres in utero ſuffocati uiſebantur. Tu pro ſedulitate tua obſeruabis plura, quæ porcorum potius, quàm cuniculorum uel leporum naturam imitentur. Hæc ille. Pariunt hyeme etiam, & catulos, non cæcos ut cuniculi, ſed neque ita fodiendo mordendóue noxij ſunt ut illi: & manibus tractabiliores, hoc eſt mitiore ingenio, quanquam non apti alioqui ut uerè manſueſcant. Mares duo inter ſe commiſſi, ſi fœmina adſit, acriter pugnant. ijdem catulis recens in lucem editis, quantum in meis obſeruaui, nihil nocent. Mari ſi fœminam ſequẽdi libertas detur, ut eſt libidinoſiſſimus, ſubinde cum murmure quodam appetentis potius quàm iraſcentis perſequi non deſinit. In cibo quales ſint nondum expertus ſum. Superfœtare eos certum eſt. Petrus Martyr in hiſtorijs nauigationum ad nouas inſulas, tria cuniculorum genera alicubi reperta ſcribit. & alibi animal utias dictum in quibuſdam inſulis nouis cuniculo noſtro ſimile eſſe, magnitudine non ſupra murem, ad cibos quæſitum.

DE TATO.

CVM iter facerem per Turchiam, apud agyrtas & uagos pharmacopolas inueni animal quod uulgò nominant TATV, quod è Guinea & Orbe nouo adfertur, cuius mẽtio nulla apud ueteres. Facile autem in longinquas regiones transfertur hoc animal, quoniam natura munitum eſt duro cortice, & teſta ſquamata ueluti loricatum, & quia facile poteſt caro eius intrinſecus eximi abſq; ulla noxa natiuæ eius figuræ. Videtur autem eſſe herinacei ſpecies Braſiliæ inſulæ, retrahit enim ſe intra corticem ſuum, ut intra ſpinas herinaceus. Magnitudine non excedit porcellum mediocrem: & porcino generi affine uidetur, quod cruribus, pedibus & roſtro refert. iam enim in Galliam quoq; allatum eſt hoc animal uiuum, ubi ſeminibus & fructibus ueſci uiſum eſt, Bellonius in libro Gallico memorabilium rerum quas peregrinando obſeruauit.

ubi etiam huius quadrupedis figurā proponit, biſulcis pedibus ut in ſue, & cruribus quàm in noſtra figura altioribus, & rictu etiam alio. Noſtram quidē egregius uir Adrianus Marſilius à Dongē Pharmacopola Vlmēſis ad me miſit, unà cum cortice ipſo, cauda & cruribus huius animalis, unde picturam quoq; rectiſsimè opera eius expreſſam omnino apparet. pedes in ea non biſulci, ſed multifidi ſunt: quinis in poſterioribus digitis, quaternis ante: duo quidem extremi utrobiq; breuiſsimi ſunt, & introrſum ita reducti ut ferè lateant, unguibus omnes ſatis ualidis muniti.

DE CIVETTA aut FELE Zibethi, quam ueterum HYAENAM eſſe conijcit Petrus Bellonius.

ROCVRATOR (conſulem uocant) mercium Florentinorum Alexādriæ, ciuettam habebat adeò cicurem, ut ludēs cum hominibus naſos, auriculas & labia eorū leuiter & ſine ulla noxa morſu perſtringeret. nutrita enim erat mox à natiuitate uberibus mulieris. Res certè mira & rara, beſtiam tam feram & difficilem cicuratu, adeò manſueſcere. Hanc ueteres hyænā appellarunt, quod facile ipſorū uerbis probauerim: & ſi nunquam obſeruauerint tanti odoris excremētum ab ea reddi. nam de pantheræ tantum ſpecie odorata mētionem fecerunt. Ita quidem de hyæna ſcribūt authores, tanquam de beſtia Africana ſylueſtri, unde cōijcio ciuettam Arabico nomine ſic dictam, eo tempore caueis incluſam non fuiſſe. Hodie uerò cum cicuretur, non parū ex ea lucri ad ſuos nutritores redit. Corpore eſt compacto in ſe inſtar melis aut taxi, ſed corpulētior. Et quoniam meatum alium præter naturalem (genitalium) habet, multi lecta hyænæ hiſtoria, taxum eſſe arbitrati ſunt. Sed taxus priſcis & Ariſtoteli trochus eſt. Ciuetta pilos nigros in collo ſuperius gerit, & per totam ſpinam dorſi, quos per iracundiam, non aliter quàm ſetas ſuas porcus, erigit, unde factum eſt ut glanis etiā piſcis alio nomine hyęna diceretur. Roſtrum ei acutius quàm feli, barbatum ſimiliter. Oculi ſplendent & rubent. maculæ duæ nigræ ſub oculis ſunt. auriculæ rotundæ, ut in taxo ferè. Corpus albicat maculis atris diſtinctum. crura etiam eius & pedes nigri coloris ſunt ut in ichneumone. Cauda lōga eſt, ſupernè nigra, maculis quibuſdam albis infernè. Corpore eſt agili. uiuit carne. Hanc ciuettæ deſcriptionem qui cum hyęna ueterum contulerit, eandē eſſe animaduertet, Hæc Bellonius. ¶ Mihi quidē hyæna potius uidetur animal quod aliquibus papio dicitur, ut ſupra dictum eſt in Lupo aureo. Nos hyęnę hiſtoriā copioſè texuimus lib. 1. pagina 624. ciuettæ uerò ſeorſim pagina 948. quòd ab hyæna diuerſam arbitrarer, ubi etiam figuram addidi, quam in Italia amicus quidam ad uiuum fieri curârat: quæ à Bellonij figura nonnihil differt, quòd cauda craſsiore minusq; longa ſit, nec alternas in ea maculas per tranſuerſum oſtendat, ut Bellonij, &c. Vtra quidem melior ſit, qui uiuam inſpexerint iudicabunt.

DE HYAENA ex ſcriptis quibuſdam Aeliani cuidam codici manuſcripto (quem habemus) adiunctis Græce.

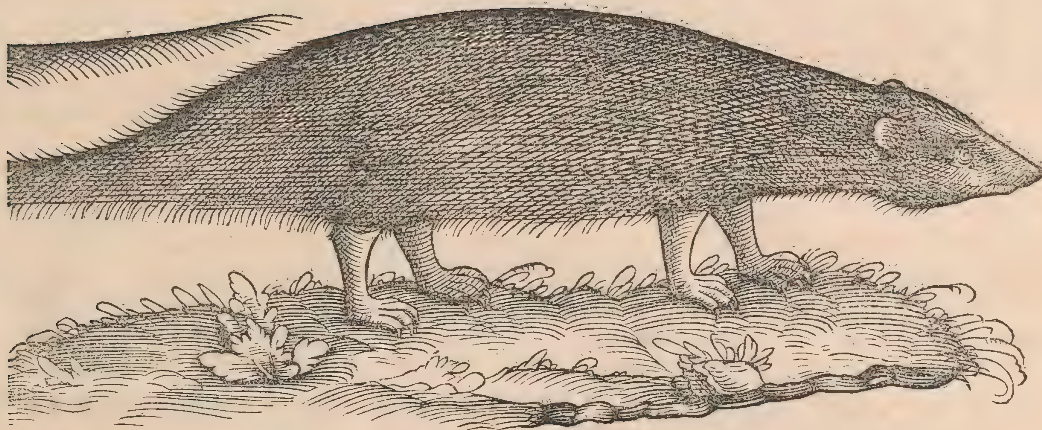
HABET hyæna pilos acutos & denſos. ceruicem non flectit, ut quæ unico oſſe ſpondyli loco conſtet. Coit cum LVPO, & parit eum qui ὀνόλυκος (lego ὀιόλυκος) uocatur, qui quidem nō gregatim ſed ſolitarius degit. homines & pecora rapit, &c.

¶ VIDIMVS etiam Conſtantinopoli animalia duo parua, tam ſimilia FELI, ut non niſi magnitudine differre uiderentur: quorum nomen antiquum non inuenio, niſi fortè de genere lyncum ſunt. Mirum eſt feras pleraſq; illic tam benignè tractari ut prorſus manſuetas ſe exhibeant: ut GENETHAE etiam quas Conſtantinopoli per domos cicures uagari ſinunt tanquam catos, Bellonius: qui etiam figuram hanc quam ſubiecimus poſuit, cuius pellem ſi conferas cum ea quam nos dedimus libro 1. pagina 1102. talem omnino, qualem apud pellificem ſpectauimus, macularum ſpeciem

ciem diuersam & oblongiorem uidebis. Historiam eius habes eiusdem libri pagina 619.

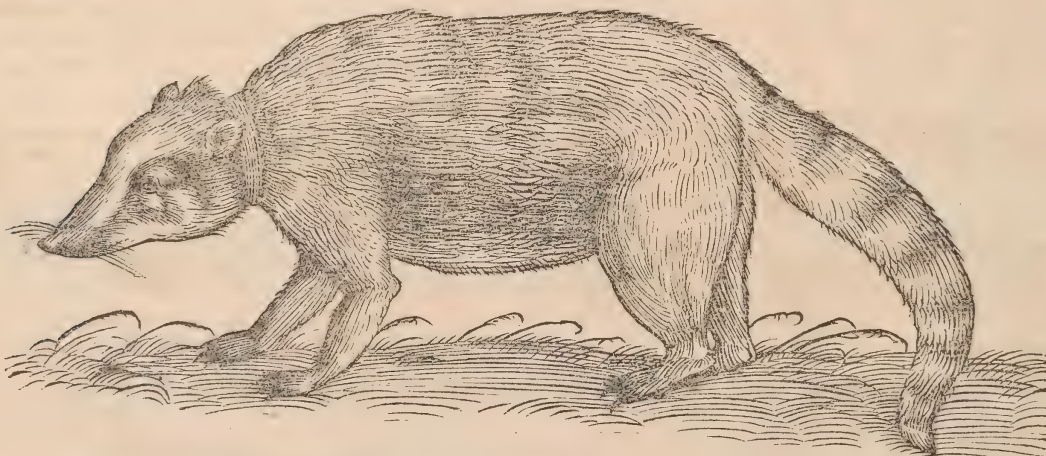
DE ICHNEVMONE.

ROCODILO Nilotico (inquit Bellonius, ex quo iconē quoq; hāc mutuatus sum) fato quodam naturæ infensus est, ac propè lethalis Ichneumon, quemadmodū & delphino hamia, thynno asilus, & reliquis quoq; piscibus culices ac pediculi. Quod quū inter cætera naturæ ludicra magnopere admirandum esse censeam, cumq; multis ob id rationibus adducti ueteres, ichneumonem inter amphibia connumerarint (litoralis enim & Nilo æquè peculiaris est, ac nostris lacubus & amnibus lutra) eius ob id picturam ex uera effigie à nobis cum crocodilo conspectam hoc loco proponere æquum esse uisum est. Est autem melis corpore, eodemq; pilo, recurtis pedibus, nigris, capite oblongo, nare prominula, mustelam iratam esse diceres: cuius ea est natura, ut dormienti crocodilo magno impetu in fauces irrumpat, ut ab eo deuoratam escam depascatur, qua abunde exaturatus, crocodili uentrem erodere atq; ipsum enecare traditur: alioqui magnus est Aegypti serpentium depopulator. Quamobrem huius loci uulgus ichneumonem in priuatis domibus, ut & nos feles educat, muremq; Pharaonis appellat: neq; uero uulgo nostro credendum esse duxerim, qui aliud quadrupedis, latioribus ueluti tabellis loricati genus (Tattoum

uocant) pro Ichneumone assumũt: est enim ab hoc longè diuersum animal, Hæc ille in libro Latinè scripto de aquatilibus. Cæterum in Gallico libro Memorabilium obseruationũ suarum alia etiam quædam de eodem animante tradit: quæ huc in Latinum sermonem translata adijcere uisum est. Ichneumonis catulos, inquit, rustici Alexandriæ in foro uendũt. aluntur enim in domibus, quoniã mures captant instar mustelæ, & serpentes etiam quoslibet in cibo appetũt. paruum est animal, sed mirè studiosum puritatis. Primus à me Alexandriæ uisus, inter ruinas arcis captam à se gallinam uorabat. Cautus & callidus est circa prædam. erigit enim se in pedes posteriores, & cum prædã prope conspexerit, tranquillo per humum corporis tractu se promouet, & impetu tandem in animal strangulandum sese iaculatur. Vescitur autẽ indifferenter quibusuis uiuentibus, limace, lacerto, chamæleonte, quouis serpẽte, rana, muribus, & alijs huiusmodi. Aues in primis appetit, & præ cæteris gallinas ac pullos. Iratus pilos erigit, qui duplici in eo colore uisuntur, nempe albicãtes uel subflaui per interualla, & leucophæi, duri & asperi instar pili lupini. Corpus quàm feli longius & cõpactius est: rostrum nigrum & acuminatum instar furonis dicti in genere mustelarũ, absq; barba. Auriculæ breues & rotundæ. Colore (forte in superficie tantũ. nam alioqui duos diuersos colores pilis eius paulò ante assignauit) leucophæus est, ad pallidum uel subflauum inclinãs, quemadmodum cercopitheci. Crura eius nigra sunt, digiti quinq; in pedibus posterioribus: quorum postremus ab interiore parte perbreuis est. cauda longa & crassa ab ea parte qua lumbos attingit. lingua & dẽtes felis. Hoc ei peculiare, unde scriptores tam mares quàm fœminas concipere putauerunt, quòd meatũ peramplum habet undiq; pilis cinctum, extra meatũ excrementi, genitali muliebri nõ dissimilẽ, quem quidem aperire solet in magno calore, clauso interim excrementi loco & cauitatẽ aliquam admittente. Testes etiam ut feles habet. A uento admodũ sibi timet. Animosus & agilis est, ita ut magno etiam cani se opponere nõ dubitet. imprimis uerò catum si inuenerit, tribus dentiũ ictibus strangulat. Et quoniam rostrum ei nimis acutum est, ægre crassiusculũ aliquid mordere potest, & ne hominis quidem pugnum clausum, Hucusq; Bellonius. Misit ad me aliquando Ant. Musa Brasauolus muris Indici (sic enim appellabat) effigiẽ, quam ego priusquã ueram hanc à Bellonio publicatã uidissem, ichneumonis esse conijciebam. & rostro quidem (si barbã adimas) & auriculis ferè conuenit: sed differt cauda, qua felem magis refert, & alijs pluribus, quæ facile conferendo est obseruare. Voluí autem eam quoq; quam Brasauolus communicauit effigiem non omittere, quòd etsi ichneumonis non est, alterius tamen animalis ad uiuum expressi icon mihi uideatur.

MVS INDICVS.

HACTENVS inter alia, quadrupedum aliquot uiuipararum figuras atq; descriptiones ex doctissimi diligentissimiq; uiri PETRI BELLONII Cenomani, (cuius pulcherrimos circa animalium stirpiumq; illustrandam historiam conatus, Deus opt. max. fortunet atq; promoueat,) Cõmentarijs Gallicis Memorabilium obseruationum suarum per diuersas trium orbis partium peregrinationes, mutuari & in Latinum sermonem quantũ eius potui transferre uolui. Nunc ex eiusdem de Aquatilibus opere, Lutetiæ nuper accuratissimè edito (ex quo supra etiam de ichneumone scripsimus) de lupo marino & mure aquatico, & postea de ouiparis etiam nõnullis quadrupedibus, historias, & quorundam figuras pariter antehac nobis desideratas, adscribemus.

DE CASTORE.

CASTOR & fiber à Latinis dictus, Aristotelis latax est. Eius magnitudo, rusticum mediocris notæ canem non excedit: pedibus tamen est breuioribus, neq; quatuor digitis à terra elatus, quorum anteriores caninis respondent, atq; ungulati sunt: posteriores, digitos oblongiores habent, latiore membrana intertextos, ut in palmipedibus, atq; adeò anseribus uidemus, quibus in terra minimè ualet. Quamobrem suas cauernas non longè à litore seligit, è quibus exiliens, protinus in flumen aut mare ad conquirendum uictum immergitur. Vnde etiam ab Aristo-

Aristotele κολυμβητὴς, hoc est, urinator appellatus est. Cæterum corpore est recurto, catelli pinguis modo, capite breui ac rotundo, auribus atq; oculis paruis & orbiculatis: nare anteriore, ut in felibus diffissa, ac barbis lõgioribus obsessa, dentibus anterioribus quaternis (ut in muribus) oblongis, falcatis & ualidissimis, quorum superiores longi quidem sunt, sed inferiores extra maxillam prominent, superioribus lõgiores: posteriores ad talpinos aut porcinos accedunt. Pelle uestitur spissa, uillosa, ad ichneumonem accedente, nigriore tamen, ex qua chlamydes & chirothecas aduersus imbrium & frigoris iniurias conficere solent. Verum ea usq; ad caudam tantum talis est. Est enim castoris cauda, quiddam ueluti natura diuersum à reliquo huius animantis corpore: nam ea magis ad piscem accedit. Vnde Lotharingis per ieiunia in delicijs habetur, quod ea murænam bene præparata ipso gustu propemodũ referat. In maiori castore sesquipedalis est, senos digitos lata, duos crassa, quatuor interdum librarum pondo, ad margines in tenuitatem desinens, membrana glabra ac liuida, contecta, super quam lineæ quædam squamas dimentientes incredibili artificio depictæ sunt: Cætera introrsum neruosa est, ut integrum piscem pinnis carentem, ac soleam referentem dixeris, qua ueluti gubernaculo quodam in aquis utitur. Quod autẽ ad internam totius castoris anatomen spectat: in eo certè nihil magis admirandum, aut scriptione dignum esse duxi, quàm testes, quibus pro corporis exiguitate, adeò ingentibus ac crassis præditus est, ut hi ad taurinos accedant, in quibus rotundi calculi, oui magnitudine, mihi plærunq; conspecti. Sunt autem hi medendis corporibus permultum utiles: quamobrem à mercatoribus magna solertia disquiruntur, magnoq; uænire solent. Fabulam esse putat Dioscorides, quod castor à uenatoribus excitatus, sibi testes execet, cum illuc usq; caput extendere nulla ratione possit. Verum quidem esse potest, mercatores aut uenatores, post exectos castoris testes, corpus ita uiuum aliquando dimisisse, ac nonnullos postea repertos fuisse castores testibus carentes. Proinde huiusmodi amphibio Europa nostra abũdat, ut apud Burgundiones, Lotharingos atq; Austrios permulti cicures etiam hodie reperiantur, Bellonius.

¶ Atqui Aristoteles libro 8. cap. 5. fibrum à latace manifestè distinguit. Sunt (inquit) inter feras quadrupedes quæ uictum ex lacu & fluuijs petant, ut fiber, satherium, satyrium, lutris, latax, &c. Nec alibi usquam puto uel fibri uel latacis meminit. Ea quidem quæ lataci tribuit, fibro etiam conuenire uidentur, de pilo tantũ an specie inter uituli marini & cerui pilum sit, affirmare non satis possum. Præterea in loco Aristotelis iam citato, quadrupedem feram nullam præter uitulũ marinum, è mari uictum petere legimus: & mox castorem cum alijs numerari inter eas quæ ex aqua dulci uiuant. quamobrem miror quòd Bellonius scribit castorem è mari etiam uiuere, nec Aristotelem aliter scribentem reprehendit. Locus etiam ubi ab Aristotele κολυμβητὴς appelletur nullus mihi occurrit. Quæ alij partim lutræ, partim lataci, ea Plinius fibris tribuit, nempe quod sit animal horrendi morsus: arbores iuxta flumina ut ferro cædat: hominis parte comprehensa non antequam fracta concrepuerint ossa, morsus resoluere, ut Vuottonus etiam obseruauit. Postremo quod rotundos calculos oui magnitudine in testibus fibri sæpe sibi conspectos Bellonius testatur, in ueris testibus id accidere non fit mihi uerisimile: in adulteratis uerò si calculi reperiantur, nihil mirũ. Adulterantur autem, ut nos monuimus, à quamplurimis.

DE LVTRA.

LVTRA castorem refert si caudam adimas, animal amphibium, fibrorum numero adscriptum, hoc tamen ab his distans, quod fiber utriq; aquæ & salsæ & dulci, lutra mari nunquam immergitur. Caput illi est caninum, dentes quoq; ad canem uenaticum accedentes: aures castoris: sed graciliori & longiori est corpore, oblongamq;, teretem, & in fastigium desinentem caudam gerit. Vulpinis est cruribus, paulò crassioribus tamen, quibus magis in aqua, quàm in terra ualet. habet enim posteriores pedes planos, & membranis communitos, ut in castore dictum est. pelle contegitur minus quàm castor spissa, frequenti ac breui pilo conspersa, cõlore nonnihil ad castaneum accedente: quæ nobis per hyemem maximo est usui, magnoq; pretio diuendi solet. Cuius etiam caussa, nostri uenatores magna sagacitate lutris insidiari solent: atque earum uestigia in litore, excrementorumq; piscium aristis commixtorum naturam obseruare solent: piscibus enim lutra uescitur, lacubus, stagnantibus & quietioribus fluuiorum aquis infensissima; quos magna solertia, magnoq; impetu exterrens ad litorum cauernulas adigit, ut facilius intercipiat, copiosioreq; præda perfruatur: quanquam famem teneris etiam herbarum asparagis arceat: Cæterum cuniculos non longè à litore sibi excauat, à quibus mane exiliens, amplius quàm duo miliaria sursum contra aquæ defluxum tẽdit, ut postea piscibus saturata, facilius secundum aquæ decursum in destinatam sibi cauernam redeat. Plures catulos suis uberibus lactat, quos prouectiores, atq; adeò matres ipsas, uenatores per hyemem defluxis plantarum folijs peruestigare solent, Bello.

DE LVPO MARINO.

DE lupo marino etsi à ueteribus nihil, quod sciam, hactenus traditum fuerit: tam insignis est tamen eius, siue prædonem, siue monstrum marinum dicere uolueris, forma, à labrace (id est lupo pisce) lõgè diuersa, ut particularem sibi descriptionem promereri uideatur. Amphibium autem est animal, piscibus magna ex parte famem exaturans: in Oceani Bri

tannici litore aliquando conspectum, sic terrestrem lupum referens, ut non immeritò lupi nomen apud uulgum retinuerit. Cicurē diu uixisse aiunt, capite enormi, oculos permultis undecunq; pilis adumbratos gerens, nare ac dentibus caninis, robustisq; barbis ore obsesso: pelle uillis erectioribus hispida: nigris maculis undiq; (ut & totum corpus) distincta: cauda oblonga, crassa, uillosa, ac spissa, cætera lupum referens; quemadmodum ex pictura proposita facile cernes.

DE MVRE AQVATICO.

MVRIS aquatici naturam ac descriptionē ab antiquis prætermissam fuisse miror: cum sit amphibium animal, atq; herbosis amnium ripis frequentissimum, id aūt ab ijs factum est, uel quòd eius utilitatem illi nondum percepissent, uel quòd superfluum existimarent huiusmodi animalis genus inter aquatilia connumerare. Quanquā Plinius ea muri marino aut aquatico tribuat, quæ certè testudini debētur. Sed hoc reuera fatendum est, magnam esse huius cum rattis, hoc est maioribus nostris muribus similitudinem: hoc dempto tamē, quòd fœminæ tres excernendis excrementis (urina, fæcibus, fœtu) meatus extrorsum distinctos præ se ferant. Proinde mus aquaticus præter aliorum naturam, etiam maximos amnes natando traijcit: herbā depascitur: ac si quando ab origine sua, ac cōsueto domicilio recedat, ijsdem frugibus uescitur quibus & cæteri mures. Proinde Nilo, & apud Strymonem frequentissimus est: quo in loco, sub noctē, sereno tempore deambulantes permultos ex aqua in ripam cōcedere, & aquatiles plantas erodere, atq; audito strepitu rursus in aquas demergi multoties conspeximus. Hæc Bellonius: qui figurā etiam addidit, quam nos omisimus, quòd muri maiori domestico (ratto) undiquaq; similis uideat, nisi quòd rostro est obtusiore: ut meritò rattus aquaticus appellari posit: & Germanicè Wasserratz. Inuenio quidem ego apud ueteres quoq; muris aquatici uiuipari (non testudinis) mentionem factam, ut libro 1. Historię quadrup. uiuip. monui, pagina 830. Aristotelē scilicet in Mirabilibus, & Theophrastū citante Plinio, qui & alibi de ijsdem: In Casinate (inquit) fluuius appellatur Scatebra, frigidus, in quo, ut in Arcadiæ Stymphali, enascuntur aquatiles musculi.

APPENDIX PRO QVADRVPEDIBVS OVIPARIS, de Chalcide, Chamæleonte, Crocodilo Nilotico & Terrestri, Scinco, Cordulo, Ranis & Testudinibus. Quæ omnia ex Petri Bellonij scriptis desumpta sunt, &c.

IRCA Cairum Aegypti, uesperi apparere solet parui lacerti genus muros perreptans, & muscas deuorās, quod à Gręcis uulgò Samiamitos appellatur, ab Italis TARENTOLA uel terrantula potius à terra, à ueteribus CHALCIDICA LACERTA.

CHAMAELEON.

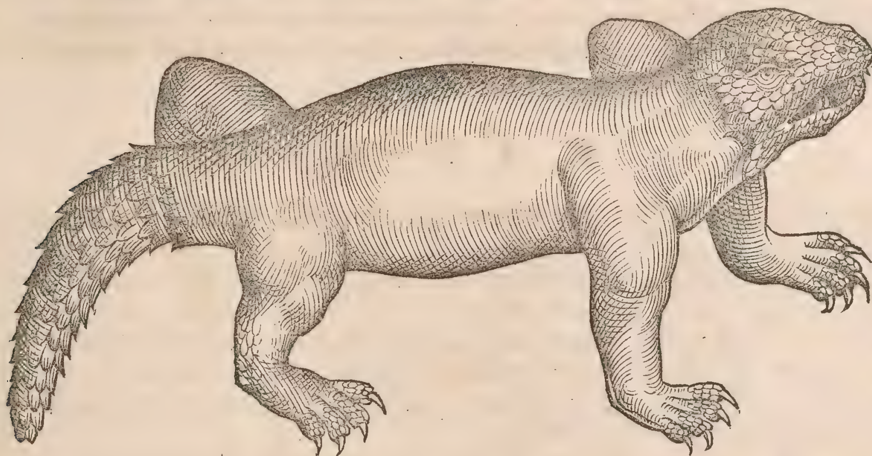
DICTVM est ranam ad chamęleonē hoc ipso accedere, quòd in capiendo cibo eadem ferē nitatur industria. Hoc aūt ut certius ex scripto ac pictura appareat, de chamæleone etiam inter aquatilia dicere instituimus. est enim paludibus etiam frequens animal. Chamæleon igitur duplex à nobis conspectus est. Alter in Arabia pusillus, lacertam uiridem nō excedens, colore albicāte, subfuluis ac rubentibus maculis distinctus: alter in Aegypti æstuarijs freques, corpore, duplo quàm Arabicus, maiori: colore inter indicum & uiridem ambiguo, quē ex luteo in fuluum uariè cōmutare solet; unde uersicolorē chamæleonem antiqui appellauerunt. Vterq; autem chamæ-

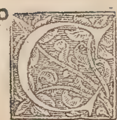
chamæleon capite est cristato in camelopardalis modum, duobus utrinq; officulis in summa fronte prominent ibus: lucidissimis oculis, pisi magnitudine, sola pelle contectis, ut quod ab ea extet, milij magnitudinem non excedat: admodum flexilibus, ut altero sursum aut deorsum inspiciente, alter, præter cæterorum animalium morem, aliò intentus esse possit. Iners est animal ut & salamandra, neq; currere ut lacerta potest. Quamobrem hominum conspectum non refugit, nec facilè terretur, imò nec morsu hominem appetit. Arbusta cōscendit ob uiperarum ac cerastarum metum. Famem octo mēses, atq; interdum annum ferè integrum tolerat. Vnde falsò creditum est, eum nihil edere, ac uento ali. nam cum pulmonibus magnis per uentris latera exporrectis præditus sit, uentum intrò magno impetu attrahit, eoq; intumescit. Foramina ad nares & auditum habet. Oris rictum amplum, maxillas dentibus serratis supra & infra communitas, quales in typhloti serpente uideas. linguam teretem, sesquipalmum longam: quam à longè in insecta, quibus maximè uescitur, uibrat: & mucore, quem in extremo spongiosum habet, muscas, scarabeos, locustas, formicas ad se adducit. Lineam habet sub uentre squamulis denticulatam, albam, ad caudam usq; protensam. adeoq; artificiose in huius animalis pedibus natura lusit, ut anteriores eius pedes à posterioribus maximè dissideant. Anterioribus enim ternos intrà digitos, extrà binos: posterioribus autem ternos extrà, intrà binos posuit. Duodecim oua excludit, longa, lacertarum modo. Cor habet muris domestici magnitudine, hepatis lobos duos, quorum sinister maior est. Folliculus fellis grani hordei magnitudinem non excedit, sinistro hepatis lobo inhærens, Bellonius.

DE CROCODILO NILOTICO.

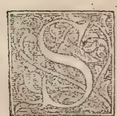

ROCODILVS, nomine ac forma omnibus ex æquo notissimus: Niloticum animal est, amphibium, quadrupes, lacertosi generis: ouiparum, pisciuorum, ex parua origine in maximam molem crescens: dentibus longis, exertis, pectinatim utriq; maxillæ infixis, quarū superior tantum moueri conspicitur: lingua pro corporis magnitudine adeò exigua, atq; inferiori maxillæ ita inhærente, ut solum eius uestigium esse credas. Illi noctu diuq; insidiantur indigenæ, eiusq; cutim salitam ac tomento conditam nostris mercatoribus diuendunt. Ea est rugosa, multis in tergo tuberculis armata, subtus læuis, sursum uero sessilibus squamis aspera, ingenti cauda prædita, coloris undecunq; cinericij: à qua uasta ac breuiora crura emanant: pedibus in quinos digitos diffissis, robustissimis ac prælongis unguibus communitis, quibus terrestria animalia, atq; adeò humana corpora discerpere creditur. Huius figuram multa ueterum numismata referunt, multæq; urbes pellem eius ad insignem plebis admirationem, in palatiorum eminentioribus locis collocant: cuiusmodi Lutetiæ in plærisq; sacris ædibus, atq; adeò aula forensi maiore uidemus, Bellonius.

DE CROCODILO TERRESTRI.

ROCODILI genus terrestre, haud ita procerum, Aegypto atq; Arabiæ peculiare, reliquis animalibus infensum, lacertam prouectiorem ac maximam esse dixeris: à qua tamē præter duritiem ac cutis firmitudinem hoc distat, quod caput crurumq; articulos, atque adeò pedum digitos squamosos gerat. Verumetiā à Nilotico crocodilo hoc differt, quod caudam habeat in clauæ modum tuberculis elatioribus asperam: qua corpora quibus insultat, atrocissime diuerberare creditur, Bellonius. Hoc animal, ni fallor, pharmacopolæ quidam in Italia ostentant, & caudiuerberam nuncupant.

DE SCINCO.

CINCVS eandem cum crocodilo naturam habere creditur, unde crocodilus minor à quibusdam appellatus est, nullumq; præterea uulgare nomen habet. Proinde quadrupes est, lacertæ uiridis aut salamandræ magnitudine, ut pollicis crassitiem quadrantisq; longitudinem non excedat, colore candido, quibusdam lineis in dorso puniceis transuersis,

cerastæ modo distinctus. Cætera cordulum (lacertum aquaticum) refert, nisi crassiore atque oblongiore esset corpore, cauda rotunda, squamisque undecunque scateret: quas cum piscibus, ut & laterales lineas cōmunes habet. Sed ossibus præditus est. Edulis non est; Asiæ & Europæ peregrinus: Aegypti, Indiæ & Mauritaniæ alumnus, præsertim apud Memphim, quo in loco indigenæ exenteratos, ac sale uel nitro inueteratos scincos mercatoribus diuēdere solent, quos isthic adferant.

DE CORDVLO.

CORDVLVM Aristoteles, κόρυλον Numenius uocat, id salamandrini amphibij genus, quod pharmacopolarum officinæ falsò pro Scinco exponere solent. uiuiparū animal esse comperimus, admodum alacre, in quo salamandram excedit: scinco multò minus, branchijs præditū, pinnis lateralibus carens, caudam laxam & latā habens, siluri modo (quoad paruum magno licet conferre) minimè squamosum, tergore nigricante, ac glabro, tuberculis tamen horridulo, quodque facilè glubi potest, digitisque attrectatum lacteum humorem ut salamādra emittit, qui naribus admotus uirulētum quidpiam referat: rostro obtuso, dentibus asperioribus cōmunito, digitis anteriorum pedū in quaternos, posteriorū in quinos articulos diuisis: quod dum per aquam fertur, pinnam carnosam erigit, quæ à uertice secundum dorsum usque ad caudā protensa, ipsam ambire conspicitur. quamobrē sinuoso corporis impulsu, siluri, anguillę ac murenæ modo natare solet. Proinde quòd ad eius interiores partes attinet, linguā ranæ fluuiatilis modo spongiosam habet, qua glutinis more facile ad os adducit hirudines fluuiales & terrestres oniscos & lūbricos, quibus præcipuè uescitur: ob idque circa fauces quiddam ueluti carnosum ad linguæ radicem illi extuberat. Cæterum costis ac sterno, ut & salamandra caret, ossaque pro spinis gerit. cor spongiosum, dextro lateri incumbens, cuius auricula sinistra maiorē pericardij partem occupat: pulmonibus caret, branchijs enim præditus est. hepate est nigerrimo, ad cōuexam partem aliquantulum bifido, liene subrubro, uentriculi fundo adhærente: renibus spongiosis, cruribus ferè incumbentibus, qua in parte (& circa spinam) carnosus tantum comperitur. alioqui ad pectus, & sub uētre totus cutaneus est: oua gerit in bicorni uulua per ordinem, ut in uiuiparis cartilagineis disposita, quæ rufo quodā adipe fouentur, ex quibus postea uiuos fœtus, eosque numerosos, ut & salamandra excludit, Bellonius. ¶ Nos hoc animal non cordulum, sed lacertum aquaticū nominauimus, & figurā eius historiamque inter quadrupeda ouipara posuimus. Quòd si brāchias habuerit (ut Bellonius scribit, neque dum enim id satis obseruaui, in siccis quidē, quos hæc dum scriberem inspexi, nullæ mihi apparuerunt) non dubitabo etiam ipse cordulū esse fateri. Cordylum Aristoteles amphibiū esse scribit, & perire illum Sole exiccatum (ἀναθέντα, lego αὐανθέντα.) Numenius eundem in Halieutico curylū (κόρυλον) uocat, his uersibus: Τοῖσιν γ' ἄρμενα πάντα, προσπλώουσι δὲ μῦρα, Κόρυλον ἢ πετρῶα, ἢ ἐναλίην ἕρπιλλαν, Idem & cordylidis meminit γλαύκην κορύδυλιν appellans, Athenæus lib. 7. Ego de cordylo nihil tale apud Aristotelem legisse memini.

RANAE.

RANA aquis innatat, saltando per terram graditur. Multorum quidem est generū, sed palustris ac marina tantū edulis est. Venenata est quæ cœnosis antris ac cloacis plātarumque radicibus, & sub terra altè defossa reperitur, rospum & buffonem nomināt. è cuius capite detracti calculi, oculis ac uenenatis poculis mederi falsò circulatorū uulgus autumat. hi enim potius à rubetæ cerebro detrahūtur: uulgus nostrū crapodinas appellat: quas ab antiquis chelonites uocatas postea docebimus, cum de lapidibus nomen à piscibus habentibus à nobis disseret.

Rana marina ad palustrem accedit, sed cartilagines habet ossium loco, estque palustri procerior, atque æstuarijs frequens, ut suo loco tractabitur.

Rana palustris paucis antehac annis in cibis apud nos expetita, ore est prægrandi, nullis dentibus prædito, quod foras ex aqua, testudinis modo, emittit, ut auram excipiat: chamæleonē in cibo capiendo imitatur, uesciturque muscis, locustis, millepedibus, erucis, culicibus: quibus dū insidiatur, linguam ternûm digitorū longitudinis foras exerit ac uibrat, in cuius extremo spongiosus quidam ueluti mucus, uisci modo, quicquid contingit, agglutinat, ut integrū scarabeum plerunque in aluum demittere conspiciatur. Ad quod munus ossicula utrinque duo in radice linguæ (ut & serpentes) habet, quibus ipsa miro naturæ artificio cōfirmatur. Ranæ oua pariunt, coeunt, fœtusque emittunt continuo ueluti filo sibi cohærentes (carnes minutim conscissas ac nigras esse dixeris) gyrinos uocant, oculis & cauda insignes, qui mox in posteriores pedes abeūt. Ranæ hepar in tres lobos distinctum est, sub quo una utrinque pulmonis pars apparet: lienem quoque rotundum & paruum habet: intestina nodulis intercepta, uesicam, testes, ac cætera ferè interiora membra reliquis animalibus terrestribus similia, Bellonius.

¶ RANA muta quam gibbosam cognominaui, ab Italis sconpisson, id est permictrix, appellatur, eam procul saltare aiunt, & interim permingere hominem.

TESTVDINES.

VIPARORVM amphibiorum quadrupedum naturam habent omnes ferè testudines. Hæ uerò etsi præter aliorum, quos descripsimus, aquatilium quadrupedum morem, concha longè durissima contegantur, quia tamen lacertosi generis esse nemo negauerit, post crocodilorum species iure describendas esse duximus. Marinæ testudines duorũ sunt discriminum, longæ ac rotundæ, ambæ litorales. Longæ tamen magis pelagiæ, quæ (ut & reliquæ omnes) dum paulum in aqua steterũt, per eius summum tantisper caput exerunt, dum externo aëre (quod & uitulis marinis accidit) pulmones, quos carnosos & sanguineos habent, saturauerint. Testudines enim in mari per nares spiritum trahere necessarium fuit, cum branchijs careant, uesicam quoq; ut & reliqua quadrupeda terrestria habent. Omnibus item testudinibus hoc est peculiare, ut mortuæ sicut & delphini supinæ fluctuent. Mares planam subtus testam, fœminæ concauã habent. Oblongas testudines omnium maximas in portu Torræ rubri maris ciuitatis frequentes uidimus, quarum testæ, uanni bene magni longitudinem ac latitudinem exæquant. Caput habebant admodum solidum, atq; os ita durum, ut uel crassissimos asseres eroderent. Proinde omnes edules sunt, atq; optimi gustus, (sed Græcis per religionem his nõ licet uti,) fluuiatilesq; præter magnitudinem omnino imitantur, quemadmodum & marinæ rotundę ad terrestres ac nemorales ipsa forma accedunt, quarum plurimas in foro Veneto me uidisse memini, calice cõuexo, multis tuberculis elato, inæquali tegmine, in gyrum crenato, duro, rigidoq;, utrinq; decliui, ac cataphracti clypei modo in rotunditatem desinente: cauda breuiore, capite admodum duro, rostro aquilino, ferè osseo, dẽtibus & lingua carente, adunco, cuius margines cultelli in morem secare possent.

Fluuiales testudines, Aristoteles hæmidas (emydas) uocat, quas à chelonijs secernere uidetur: ob id (ita enim puto) quod lato neq; ita conuexo dorso appareant. Græci ποτάμιαι χελῶναι uocauerũt. Plinius Lutarias testudines appellare maluit, quod luto ac cœnosis paludibus oblectentur: à marinis testudinibus ipsa tantum testæ uastitate distant. Sunt enim harum, quemadmodum & marinarum, quædam longæ, aliæ etiam rotundæ, Bellonius. Atqui nos testudinem lutariam à fluuiatili diuersam esse suo loco ostendimus.

Montanas testudines Græci ὀρεινάς, nostri nemorales, alij terrestres appellauerunt, omnium longè delicatissimas, ac magis salubres: quamobrem à medicis in resumptiuo uictus genere, hecticis, & marasmo ac tabe laborantibus præcipi solent. offerũt autem eas capitibus ac pedibus ablatis, uel furno, uel testa exassatas: uel cũ pineis, pistacijs & saccharo subactas, ex quibus alimenti genus conficiunt quod tortugatum nominant. Multæ sunt in Thracia, Macedonia, & apud nostros Linguoscythonicos, quarum forma ad marinas rotundas, sola magnitudine dempta, accedit.

Inauditum antiquis testudinis genus apud Turcas è longinquis regionibus allatum uidi: cuius testa rara est ac pellucida, chrysolithi colorem mentiens, ex qua Turcæ cultellorum manubria efformant, tanti pretij, ut etiam clauis aureis exornare non dedignentur, Bellonius.

SALAMANDRAE figura falsa. Nos ueram salamandræ iconem suo loco dedimus, pagina 74. in Historia quadrupedum uiuiparorum: ubi falsam quoq;, reprehendendi tantum causa illos qui eam publicarunt, positúri eramus: sed obliuione quadam factum est ut illic sit omissa. Apparet autem confictam eam esse ab imperitis quibusdam, salamandram & stellionem animal unum arbitratis: & cum à stellis stellionem dictum legissent, dorsum eius stellis insignire uoluisse.

FINIS.

